

คู่มือเกี่ยวกับกลไกการพัฒนาที่สะอาด (CDM)

สำหรับพลเมือง นักกิจกรรม และองค์กรพัฒนาเอกชน

คู่มือเกี่ยวกับกลไกการพัฒนาที่สะอาด (Clean Development Mechanism - CDM) ฉบับปรับปรุงครั้งที่สองนี้ออกแบบมาเพื่อเป็นคู่มือให้กับเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชน นักกิจกรรม และพลเมือง ที่ไม่ได้มีความรู้หรือประสบการณ์เกี่ยวกับ CDM มาก่อนมากนัก คู่มือฉบับนี้จัดทำและเผยแพร่โดย CDM Watch เช่นเดียวกับฉบับแรกที่เผยแพร่เมื่อปี 2546 เพื่อเป็นคู่มือที่ให้คำอธิบายเกี่ยวกับการทำงานของกลไกการพัฒนาที่สะอาดและเสนอเครื่องมือต่างๆ สำหรับการทำงานด้านการมีส่วนร่วมของสาธารณะในประเด็นนี้

คู่มือฯ ฉบับนี้ไม่ได้จัดทำขึ้นมาเพื่อวิพากษ์วิจารณ์ CDM แต่เพื่อเป็นเครื่องมือของผู้ที่ต้องเผชิญกับโครงการ CDM ในประเทศของตนและต้องการข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับกลไกนี้และวิธีการประเมินโครงการเหล่านั้น

คู่มือฯ ได้เสนอภาพรวมและประวัติของ CDM จากนั้นอธิบายกระบวนการต่างๆ ในการขออนุมัติโครงการ CDM เพื่อผลิตคาร์บอนเครดิต คู่มือฯ นี้เน้นที่การอธิบายประเด็นหลักๆ ให้กับภาคประชาสังคม และชี้ถึงโอกาสที่สาธารณชนจะมีส่วนร่วมได้ คู่มือฯ ฉบับนี้ยังให้รายละเอียดเกี่ยวกับกฎข้อยกเว้นของโครงการบางประเภท เช่น โครงการกักเก็บคาร์บอน (sinks projects) และโครงการต่างๆ จากนั้นเป็นการอธิบายข้อกำหนดหลักๆ ในการประเมินโครงการ CDM ทั้งในช่วงที่เปิดให้สาธารณะแสดงความเห็นและช่วงอื่นๆ ให้ชัดเจน

เราพยายามหลีกเลี่ยงการใช้ศัพท์เฉพาะและตัวย่อมากมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องกลไกการพัฒนาที่สะอาดให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ แต่เราจำเป็นต้องใช้ศัพท์เหล่านั้นอยู่บ้างเพื่อให้ภาพที่ชัดเจนว่า CDM ทำงานอย่างไร เราได้อธิบายคำศัพท์สำคัญๆ และตัวย่อต่างๆ โดยละเอียดไว้ในอภิธานศัพท์ตอนท้ายของคู่มือฯ

ผู้อ่านยังสามารถดาวน์โหลดคู่มือ CDM ฉบับภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส จีน อินโดนีเซีย โปรตุเกส สเปน และไทย ได้จาก <http://www.cdm-watch.org>

CDM Watch ขอถือโอกาสนี้ขอบคุณ Ben Pearson และเพื่อนร่วมงานของเขาที่ทุ่มเทจัดทำคู่มือ CDM ฉบับแรกซึ่งใช้ในช่วงปี 2544-2548 Ben และคณะได้เป็นปากเป็นเสียงที่สำคัญของฝ่ายประชาสังคมต่อการพัฒนาโครงการ CDM มาตั้งแต่เริ่มต้นมีโครงการนี้

คู่มือฉบับที่สองนี้เริ่มขึ้นเมื่อเดือนเมษายน 2553 เพื่อสืบต่อภารกิจในการนำเสนอมุมมองสำคัญๆ เรื่องโครงการ CDM วิธีการดำเนินงาน และงานของคณะกรรมการบริหาร CDM ณ ช่วงเวลาที่กำลังมีการเจรจาเรื่องการปฏิรูปกลไกฯ ช่วงหลังปี 2555 เป้าหมายสูงสุดของ CDM Watch ก็คือการเปิดโปงข้อผิดพลาดของกลไก CDM ที่เป็นอย่างอยู่ และนำเสนอเสียงจากประชาสังคมในกระบวนการ CDM จะต้องมีพิจารณาถึงบทเรียนที่เกิดขึ้นในทุกๆ กลไกที่จะใช้หลังปี 2555 เพื่อหลีกเลี่ยงการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกแบบจอมปลอม และโครงการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมหรือสังคมในอนาคต

สารบัญ

1. กลไกการพัฒนาที่สะอาด (CDM) และจุดกำเนิด – ภาพรวม

- 1.1. ข้อตกลงมารีราเกซ
- 1.2. CDM - ตลาดมูลค่าพินล้านดอลลาร์
- 1.3. อนาคตอันไม่แน่นอนของ CDM หลังปี 2555
- 1.4. ประเทศที่เข้าร่วม CDM

2. CDM ทำงานอย่างไรในทางปฏิบัติ - ตัวอย่าง

3. วงจรโครงการ CDM: จากการออกแบบโครงการไปสู่การออกคาร์บอนเครดิต

3.1. ขั้นตอนที่ 1: เตรียมเอกสารออกแบบโครงการ (Project Design Document : PDD)

- 3.1.1. การปรึกษาหารือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในท้องถิ่น
- 3.1.2. การประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม (EIA)
- 3.1.3. ระเบียบวิธีในการประเมินปริมาณก๊าซที่ปล่อยหากไม่มีโครงการ
- 3.1.4. การแสดงให้เห็นว่าโครงการ CDM จะทำให้มีปริมาณการปล่อยก๊าซลดลงที่ได้เพิ่มเติมจากปริมาณการปล่อยก๊าซปกติ (additionality)

3.2. ขั้นตอนที่ 2: ได้รับการอนุมัติจากแต่ละประเทศที่เกี่ยวข้อง

3.3. ขั้นตอนที่ 3: การตรวจสอบ และช่วงเวลาเปิดให้สาธารณะแสดงความเห็น 30 วัน

3.4. ขั้นตอนที่ 4: ขึ้นทะเบียนโดยคณะกรรมการบริหาร CDM

3.5. ขั้นตอนที่ 5: การติดตามการลดการปล่อยก๊าซ

3.6. ขั้นตอนที่ 6: การพิสูจน์ยืนยัน การรับรอง และการออกใบรับรองปริมาณการลดการปล่อยก๊าซ

3.7. ขั้นตอนที่ 7: การต่ออายุช่วงเวลาที่ได้รับการรับรองคาร์บอนเครดิต

4. สรุปโอกาสที่ภาคประชาสังคมจะแสดงความเห็นได้

5. กิจกรรมโครงการประเภทพิเศษต่างๆ

- 5.1. โครงการขนาดเล็ก
- 5.2. โครงการดูดซับคาร์บอน (Sinks Projects)
- 5.3. แผนงานกิจกรรม (Programme of Activities : PoAs)

6. ข้อกำหนดการตรวจสอบหลักๆ ของเอกสารออกแบบโครงการ

7. ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับ CDM

8. คำศัพท์และตัวย่อเกี่ยวกับโครงการ CDM

1. กลไกการพัฒนาที่สะอาด (CDM) และจุดกำเนิด – ภาพรวม

ในการประชุมสุดยอดโลกที่กรุงริโอ (Rio Earth Summit) เมื่อปี 2535 ประเทศต่างๆ ได้เห็นพ้องในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (United Nations Framework Convention on Climate Change : UNFCCC) เพื่อรับมือกับหลักฐานที่ปรากฏมากขึ้นว่ากิจกรรมการกระทำของมนุษย์นั้นก่อให้เกิดภาวะโลกร้อน UNFCCC ระบุพันธะข้อผูกพันที่ไม่มีผลทางกฎหมายของประเทศอุตสาหกรรม (ดังรายชื่อในภาคผนวก 1 ของอนุสัญญาฯ) ว่า ภายในปี 2553 ประเทศเหล่านั้นจะลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของตนลงให้ไปอยู่ระดับที่ปล่อยเมื่อปี 2533 หลังจากนั้นเพียงไม่นานก็ปรากฏชัดว่ามาตรการเหล่านี้ไม่เพียงพอที่จะป้องกันการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่เป็นอันตรายได้ ในที่ประชุมสมัชชาประเทศภาคีอนุสัญญาฯ (Conference of the Parties : COP) เมื่อปี 2538 หลังจากท่อนุสัญญาฯ มีผลบังคับใช้ รัฐบาลก็ได้เริ่มเจรจาพิธีสารที่จะกำหนดเป้าหมายการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของบางประเทศที่เคร่งครัดยิ่งขึ้นและมีผลผูกมัดตามกฎหมาย

ในที่ประชุม COP ครั้งที่สามที่ประเทศญี่ปุ่นเมื่อปี 2540 รัฐบาลก็ได้ยอมรับพิธีสารที่กำหนดให้ประเทศอุตสาหกรรม¹ ลดการปล่อยก๊าซภายในประเทศของตนให้ได้ต่ำกว่าระดับที่ปล่อยเมื่อปี 2533 ร้อยละห้าโดยประมาณภายในช่วงเวลาของปี 2551-2555 ซึ่งเรียกกันว่าเป็นช่วงพันธกรณีแรก (First Commitment Period) พิธีสารฉบับนี้เรียกกันว่าพิธีสารเกียวโต ตามชื่อเมืองที่มีการเจรจาพิธีสาร มีการออก “กลไกที่ยืดหยุ่น” (flexible mechanisms) ซึ่งเป็นกลไกที่อยู่บนฐานกลไกการตลาดออกมาสามกลไกเพื่อช่วยลดต้นทุนในการปฏิบัติตามพันธกรณีในการลดการปล่อยก๊าซ คือ การซื้อขายก๊าซเรือนกระจก (Emission Trading : ET) การดำเนินการร่วมกัน (Joint Implementation : JI) และกลไกการพัฒนาที่สะอาด (Clean Development Mechanism : CDM)

แม้ทั้งสามกลไกจะมีการดำเนินการที่ต่างกัน แต่ที่อยู่บนหลักการเดียวกันคือเพื่อช่วยให้ประเทศอุตสาหกรรมลดการปล่อยก๊าซไม่ว่าที่ไหนในโลกที่การลดเช่นนั้นถูกที่สุด และนับเอาการลดการปล่อยก๊าซแบบนั้นเข้าร่วมไว้ในเป้าหมายการลดการปล่อยก๊าซของประเทศตนด้วย JI และ CDM เรียกว่าเป็นกลไกแบบโครงการ (project-based) เพราะเป็นกลไกที่ให้เงินอุดหนุนโครงการจริงๆ โดย JI มักจะให้เงินสนับสนุนโครงการในยุโรปตะวันออกและประเทศอดีตสหภาพโซเวียต ส่วนโครงการ CDM นั้นเป็นโครงการเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนาที่ไม่ถูกกำหนดเป้าหมายการลดการปล่อยก๊าซตามพิธีสารเกียวโต ดังนั้น CDM จึงเป็นเพียงส่วนเดียวของพิธีสารเกียวโตที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับประเทศกำลังพัฒนาในเรื่องการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก CDM ยังแตกต่างจากโครงการอื่นในแง่ที่ว่าเครดิตการลดการปล่อยก๊าซที่เกิดขึ้นจากโครงการ CDM ตั้งแต่ปี 2543 เป็นต้นมานั้นจะสามารถถูกนำมาคำนวณรวมในการลดการปล่อยก๊าซของช่วงปี 2551-2555 ได้ด้วย ประการสุดท้าย CDM มีการกักขังเงินในการส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นเรื่องที่โครงการ JI หรือโครงการการซื้อขายก๊าซเรือนกระจกไม่ได้กล่าวถึง

¹ ในทางเทคนิคแล้ว ประเทศที่มีพันธกรณีและพันธกรณีของประเทศอื่นๆ จะปรากฏอยู่ในภาคผนวก ข ของพิธีสารฯ แต่ประเทศอุตสาหกรรมมักจะถูกรวมเป็นประเทศในภาคผนวก 1

1.1 ข้อตกลงมาร์ราเคช (Marrakech Accords)

ในที่ประชุมสมัชชาประเทศภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (United Nations Framework Convention on Climate Change : UNFCCC) ครั้งที่เจ็ด ได้มีการตกลงกันเรื่องกฎระเบียบส่วนใหญ่ของ CDM และได้ตราไว้ในข้อตกลงมาร์ราเคช (Marrakech Accords) ซึ่งเป็นเอกสารพื้นฐานของกฎระเบียบเรื่อง CDM จากนั้นรัฐบาลต่างๆ ได้กำหนดระเบียบในรายละเอียดเพิ่มเติมภายในกรอบของสิ่งที่เรียกกันว่า “การปฏิรูป CDM” ข้อตกลงมาร์ราเคชยังได้กำหนดให้คณะกรรมการบริหาร CDM (CDM Executive Board) เป็นผู้ดูแล CDM ตามอำนาจและการกำกับดูแลของที่ประชุมประเทศภาคีของพิธีสารเกียวโต² คณะกรรมการบริหารมีหน้าที่ในการออกและปรับปรุงกฎระเบียบต่างๆ ที่มีอยู่ และชี้แนะทางว่าควรจะต้องควบคุมข้ออย่างไร³ คณะกรรมการบริหารยังเป็นผู้ตัดสินในขั้นสุดท้ายว่าจะมีการขึ้นทะเบียนโครงการ CDM หนึ่งๆ หรือไม่ ซึ่งจะเป็นการตัดสินใจที่อนุญาตให้โครงการนั้นๆ เริ่มผลิตคาร์บอนเครดิตและเป็นการออกใบรับรองเครดิตด้วย ข้อตกลงมาร์ราเคชไม่ได้ระบุข้อจำกัดเรื่องประเภทของเทคโนโลยีที่จะสามารถนำมาใช้ในโครงการ CDM แต่ได้กำหนดไว้ว่าห้ามใช้พลังงานนิวเคลียร์⁴ และข้อตกลงฯ ยังได้จำกัดประเภทโครงการดูดซับคาร์บอน (sinks projects) ที่สามารถพัฒนาขึ้นได้ และจำกัดปริมาณเครดิตการดูดซับที่สามารถใช้ได้ไว้⁵ (ดูข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับโครงการดูดซับคาร์บอนได้ที่หน้า 16) กลไกการพัฒนาที่สะอาดนั้นมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนในประเทศที่ดำเนินโครงการ แต่การจะพิจารณาว่าโครงการหนึ่งๆ นั้นส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนหรือไม่ก็อยู่ในมือของประเทศที่ดำเนินโครงการล้วนๆ นั้นหมายความว่า ไม่มีกฎเกณฑ์โดยรวมหรือการบังคับทดสอบโครงการใดๆ ที่ประเทศที่ดำเนินโครงการจำต้องทำเลยเพื่อพิสูจน์เรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืนเลย

² CMP/2005/8/Ad1, น 8 ย่อหน้า 19

³ ข้อตกลงมาร์ราเคช, แนวทางการบังคับใช้มาตรา 6 ของพิธีสารเกียวโต, น 56 (Marrakech Accords, Guidelines for the implementation of Article 6 of the Kyoto Protocol, p56)

⁴ CP/2001/13/Ad2, น 20

⁵ CP/2001/13/Ad2, น 22 ย่อหน้า 7(a)

2. CDM ทำงานอย่างไรในทางปฏิบัติ - ตัวอย่าง

¹⁴ ในที่นี้จะใช้คำว่า “การลดการปล่อยก๊าซ” ในการอธิบาย แต่ที่จริงแล้ว CDM นับรวมโครงการดูดซับคาร์บอน (sinks projects) ที่กักเก็บคาร์บอนในพืชและชีวมวลไว้ ทำให้ดูดซับหรือเก็บกักคาร์บอนที่ถูกปล่อยออกมาแล้วไว้ด้วย

ในทางทฤษฎี CDM ทำงานดังต่อไปนี้: นักลงทุนจากประเทศที่พัฒนาแล้วหรือรัฐบาลของประเทศที่พัฒนาแล้วสามารถลงทุนหรือให้ทุนสนับสนุนโครงการในประเทศกำลังพัฒนา ที่เป็นโครงการลด¹⁴ การปล่อยก๊าซเรือนกระจก เพื่อที่จะได้มีการปล่อยก๊าซลดลงมากกว่าในกรณีที่ไม่มีการลงทุนเช่นนั้น (คือเมื่อเปรียบเทียบกับกรณีการปล่อยก๊าซตามปกติหากไม่มีโครงการ CDM) นักลงทุนในกรณีนี้จะได้รับคาร์บอนเครดิตจากการลดการปล่อยก๊าซ และสามารถนำเครดิตนั้นไปใช้ในการทำให้บรรลุเป้าหมายตามพิธีสารเกียวโตของตนได้ หาก CDM ทำงานได้อย่างสมบูรณ์แบบ ก็จะไม่ได้ทำให้มีการลดการปล่อยก๊าซเพิ่มขึ้นหรือลดลงไปกว่าตามที่ได้ตกลงกันไว้ในพิธีสารเกียวโต แต่เพียงเปลี่ยนสถานที่ที่จะมีการลดการปล่อยก๊าซลงบ้างเท่านั้น

ตัวอย่างเช่น บริษัทฝรั่งเศสแห่งหนึ่งต้องการลดการปล่อยก๊าซของตนเองเพื่อเป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายการลดการปล่อยก๊าซของประเทศฝรั่งเศสตามมาตรการการค้าการปล่อยก๊าซของสหภาพยุโรป (EU Emissions Trading Scheme) แทนที่จะลดการปล่อยก๊าซจากกิจกรรมของตนเองในประเทศฝรั่งเศส บริษัทนั้นใช้การให้เงินทุนสนับสนุนการสร้างโรงงานที่ใช้พลังงานจากชีวมวลในอินเดีย ซึ่งจะไม่สามารถดำเนินไปได้หากไม่ได้รับเงินลงทุนจากบริษัทนี้ บริษัทจึงอ้างได้ว่าตนได้ป้องกันไม่ให้เกิดการสร้างโรงงานที่ใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลในอินเดีย หรือได้ใช้พลังงานชีวมวลแทนการบริโภคไฟฟ้าจากโรงงานเชื้อเพลิงฟอสซิล ทำให้มีการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในอินเดีย นักลงทุนฝรั่งเศสก็จะได้รับเครดิตจากการลดก๊าซเช่นนั้น และสามารถใช้เครดิตนั้นไปสู่เป้าหมายการลดการปล่อยก๊าซในฝรั่งเศสได้ด้วย

ในโลกความเป็นจริงนั้นแทบจะไม่เกิดกรณีดังในตัวอย่างที่ยกมา การจะประมาณการว่าจะเกิดอะไรขึ้นหากไม่มีโรงงานชีวมวลที่ได้รับเงินอุดหนุนจากฝรั่งเศสนั้นจะต้องมีการคาดการณ์ถึงสิ่งที่ไม่อาจรู้ได้เนื่องจากว่ามันเป็นสิ่งที่ไม่มีวันเกิดขึ้น เราจึงไม่อาจรู้ได้ว่าการคาดการณ์เช่นนั้นถูกต้องหรือไม่ บ่อยครั้งที่สิ่งที่คาดการณ์ว่าจะเกิดขึ้นนั้นสามารถเป็นไปได้หลายทาง ทำให้การคาดการณ์ยิ่งยากขึ้นไปอีก รูปแบบการลงทุนและระบบเครดิตของ CDM นั้นซับซ้อนกว่าตัวอย่างที่ยกมามาก ในหลายๆ กรณี คาร์บอนเครดิตถูกค้าหลายครั้งและมักจะผ่านตัวกลางอย่างธนาคารโลกหรือนายหน้าจัดหา คาร์บอนอื่นๆ ที่ลงทุนในนามของรัฐบาลและบริษัทประเทศอุตสาหกรรม ในบางกรณี ผู้พัฒนาโครงการ ลงทุนเงินด้วยตนเองแล้วค่อยไปหาผู้ซื้อการลดการปล่อยก๊าซ ทว่า หลักการพื้นฐานก็ยังคงเหมือนเดิม นั่นคือรัฐบาลและบริษัทของประเทศอุตสาหกรรมให้เงินอุดหนุนเพื่อทำให้โครงการที่อื่นที่มีการปล่อยก๊าซน้อยกว่าสามารถเกิดขึ้นได้ เครดิตของการลดการปล่อยก๊าซเหล่านี้เป็นของนักลงทุนในประเทศอุตสาหกรรม และสามารถนำไปใช้ขึ้นบรรวมไปสู่เป้าหมายการลดการปล่อยก๊าซของตนได้

ในส่วนต่อไป จะอธิบายถึงกระบวนการพัฒนาและการอนุมัติโครงการแต่ละโครงการ

หน่วยงานปฏิบัติการที่ได้รับมอบหมายให้ทำการตรวจสอบโครงการ CDM มักจะเป็นบริษัทเอกชนที่ได้รับการรับรองและได้รับการมอบหมายโดย UNFCCC ให้ทำหน้าที่:

- ตรวจสอบและขอขึ้นทะเบียนกิจกรรมโครงการ CDM โครงการจะถูกถือว่าผ่านการพิจารณาว่าได้รับการรับรองตามกฎเกณฑ์หลังจากผ่านไปแปดสัปดาห์โดยที่ไม่มีคำร้องให้ทบทวนโครงการ ในคู่มือฯ ฉบับนี้จะเรียก DOE ในการปฏิบัติงานขั้นตอนนี้เป็น “ผู้ตรวจสอบ”
- พิสูจน์ยืนยันกิจกรรมโครงการ CDM ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนแล้วรับรองโครงการตามที่เหมาะสม และขอให้คณะกรรมการบริหารฯ ออกใบรับรองการลดการปล่อยก๊าซให้ (Certified Emission Reductions - CERs) การรับรองจะถือเป็นที่สุดหลังจากยื่นคำร้อง 15 วันโดยที่ไม่มีคำร้องคัดค้านให้ทบทวน คู่มือฯ ฉบับนี้จะเรียก DOE ที่ปฏิบัติหน้าที่เช่นนี้เป็น “ผู้พิสูจน์ยืนยัน”

หน่วยงานปฏิบัติการที่ได้รับมอบหมายให้ทำการตรวจสอบรายใหญ่ มีดังต่อไปนี้:

- > TÜV SÜD Industrie Service GmbH (TÜV SÜD)
- > SGS United Kingdom Ltd. (SGS)
- > Det Norske Veritas Certification AS (DNV)
- > Bureau Veritas Certification Holding SAS (BVCH)
- > Korea Energy Management Corporation (KEMCO)
- > TÜV NORD CERT GmbH (TÜV Nord)

สำหรับรายชื่อของหน่วยงานปฏิบัติการที่ได้รับมอบหมายให้ทำการตรวจสอบทั้งหมด ดูได้ที่ <http://cdm.unfccc.int/DOE/list/index.html>

3. วงจรโครงการ CDM: จากการออกแบบโครงการไปสู่การออกคาร์บอนเครดิต

ข้อตกลงมารรแรกได้กำหนดขั้นตอนของโครงการ CDM เอาไว้ ในการตรวจสอบรับรองว่าโครงการหนึ่งๆ มีเงื่อนไข CDM ครบถ้วน ผู้พัฒนาโครงการจะต้องจ้างผู้ตรวจสอบภายนอกมาทำหน้าที่เป็นแขนขาของคณะกรรมการบริหาร CDM¹⁵ UNFCCC เรียกบุคคลเหล่านี้ว่าหน่วยงานปฏิบัติการที่ได้รับมอบหมายให้ทำการตรวจสอบ (Designated Operational Entities : DOEs¹⁶) แต่ในคู่มือฯ ฉบับนี้จะเรียกว่าผู้ตรวจสอบและผู้พิสูจน์ยืนยันเพื่อให้ง่ายแก่ความเข้าใจ ข้อมูลเพิ่มเติมเรื่องนี้ได้ในกล่องข้อความด้านซ้าย หากผู้ตรวจสอบเห็นว่าโครงการเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดโดยข้อตกลงมารรแรก ก็จะเสนอแนะไปยังคณะกรรมการบริหาร CDM ว่าโครงการนั้นควรจะได้รับ การขึ้นทะเบียน อันถือเป็นการรับรองขั้นสุดท้าย หากคณะกรรมการบริหารฯ ไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะนี้ภายในแปดสัปดาห์ โครงการก็จะถือว่าได้รับการขึ้นทะเบียนโดยอัตโนมัติ และสามารถเริ่มกระบวนการติดตามตรวจสอบและนับเครดิตในการลดการปล่อยก๊าซได้เลย นี่หมายความว่าโดยหลักการแล้วคณะกรรมการบริหาร CDM ไว้วางใจในข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบ แต่ก็ยังเผื่อทางเลือกในการ “ตรวจสอบและถ่วงดุลย์” ไว้โดยให้ตนเป็นผู้มีอำนาจตัดสินใจในกรณีที่ไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะ ยิ่งผู้ตรวจสอบปฏิบัติหน้าที่ของตนดีเท่าใด คณะกรรมการบริหารฯ ก็จะยิ่งมีการร้องให้ทบทวนโครงการน้อยลงเท่านั้น แต่ทว่า ในอดีตมีการวิพากษ์วิจารณ์การปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบอย่างหนัก และผู้ตรวจสอบสามารถได้ถูกพักงานเนื่องจากไม่ได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดขั้นต้นต่างๆ ดังนั้นจึง

¹⁵ รายงานประจำปีคณะกรรมการบริหาร CDM ปี 2552, น 8

¹⁶ สำหรับรายชื่อของหน่วยงานปฏิบัติการที่ได้รับมอบหมายให้ทำการตรวจสอบ ดู <http://cdm.unfccc.int/DOE/list/index.html>

เป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่จะต้องคอยจับตาดูงานของผู้ตรวจสอบและทักท้วงหากเห็นว่าไม่เหมาะสม

ก่อนที่จะคณะกรรมการบริหาร CDM จะออก CER หรือเครดิตคาร์บอนได้จะต้องมี DOE อีกองค์กรหนึ่งมาพิสูจน์ยืนยันการลดการปล่อยก๊าซ โดยจะต้องเป็น DOE ที่ไม่ใช่หน่วยงานที่ทำการตรวจสอบในขั้นตอนแรก ในที่นี้จะเรียกว่าผู้พิสูจน์ยืนยันกระบวนการตรวจสอบ พิสูจน์ยืนยัน และออกเครดิตคาร์บอน จะดำเนินไปตลอดช่วงเวลาโครงการรับเครดิตในการลดการปล่อยก๊าซ¹⁷

วงจร CDM สามารถแบ่งออกได้เป็นเจ็ดขั้นตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้:

1. การเตรียมเอกสารออกแบบโครงการ (Project Design Document - PDD)
 - ก. ปรีกษาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในท้องถิ่น
 - ข. ประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม (EIA)
 - ค. ระเบียบวิธีในการประเมินปริมาณก๊าซที่ปล่อยหากไม่มีโครงการ CDM (baseline)
 - ง. แสดงให้เห็นว่าปริมาณการปล่อยก๊าซที่ลดลงเป็นปริมาณที่ได้เพิ่มเติมจากปริมาณการปล่อยก๊าซปกติ (Additionality)
2. ได้รับการอนุมัติจากประเทศแต่ละประเทศที่เกี่ยวข้อง
3. การรับรองว่าเป็นไปตามเกณฑ์ และช่วงเวลาเปิดให้สาธารณะแสดงความเห็น 30 วัน
4. ขึ้นทะเบียนโดยคณะกรรมการบริหาร CDM
5. ติดตามการลดการปล่อยก๊าซ
6. การพิสูจน์ยืนยัน การรับรอง และการออกใบรับรองปริมาณการลดการปล่อยก๊าซ
7. การต่ออายุช่วงเวลาการให้เครดิตการลดการปล่อยก๊าซ

¹⁷ CMP/2005/8/Add.1, น 17 ข้อหน้า 49: ช่วงเวลาที่นับเครดิตสามารถนานได้มากที่สุดเจ็ดปี และอาจได้รับการต่ออายุอย่างมากที่สุดสองครั้ง หรือนานสูงสุดสิบปีโดยไม่มีการต่ออายุ ช่วงอายุของโครงการ CDM อาจจะไม่ตรงกับช่วงอายุของโครงการจริงๆ ก็ได้ ตัวอย่างเช่น โครงการเขื่อนอาจจะมีอายุการใช้งานนานกว่า 50 ปี แต่สามารถผลิตคาร์บอนเครดิตในโครงการ CDM ได้เพียงสิบปี

ตลอดระยะเวลาของกระบวนการนี้ ประชาชนมีโอกาสดูแลและแสดงความเห็นได้หลายครั้ง ในการอธิบายถึงวงจรกระบวนการ CDM เราได้ทำเครื่องหมาย ไว้ ณ ขั้นตอนที่มีโอกาสแสดงความเห็นได้ นอกจากนี้ในช่วงท้ายของส่วนนี้เรายังได้ทบทวนถึงโอกาสต่างๆ เหล่านี้อีกครั้งหนึ่ง

ตรวจสอบโครงการ

เอกสารออกแบบโครงการ

นำเสนอข้อมูลเชิงเทคนิคและการจัดการหลักๆ ของโครงการ ซึ่งเตรียมโดยผู้พัฒนาโครงการหรือบริษัทที่ปรึกษาที่ว่าจ้างมา

ประเทศที่เป็นที่ตั้งโครงการเห็นชอบกับโครงการ CDM

หน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่ประสานการดำเนินงานตามกลไกการพัฒนาที่สะอาดเห็นชอบอย่างเป็นทางการ

ช่วงระยะเวลาเปิดให้สาธารณะแสดงความเห็น 30 วัน

โอกาสที่ภาคประชาสังคมจะยื่นความเห็นได้

การขึ้นทะเบียน

ขอขึ้นทะเบียน

ยื่นเอกสารออกแบบโครงการและรายงานการตรวจสอบให้กองเลขานุการของ CDM

ขอให้มีการทบทวน / ทบทวนโครงการ

ทบทวนโครงการ และปฏิเสธโครงการหากโครงการไม่เป็นไปตามข้อกำหนดของ CDM

การอนุมัติของคณะกรรมการบริหาร CDM

โครงการได้รับการขึ้นทะเบียน

การพิสูจน์ยืนยัน & การออกใบรับรอง

การติดตาม

ผู้เข้าร่วมโครงการจะต้องรวบรวมและจัดระบบข้อมูลตามแผนการติดตามที่ระบุไว้ในเอกสารออกแบบโครงการ เพื่อคำนวณปริมาณเครดิตที่โครงการผลิต

การพิสูจน์ยืนยัน

DOE ทำการตรวจสอบอิสระเป็นระยะ และยืนยันปริมาณการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่เกิดขึ้นจริงตามที่ติดตามตรวจสอบ

รับรองรายงานการตรวจสอบ

DOE รับรองกิจกรรมโครงการบรรลุเป้าหมายการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกตามที่พิสูจน์ยืนยันแล้ว

ออกเครดิต

ขอให้มีการออกเครดิต

ยื่นรายงานติดตามและพิสูจน์ยืนยัน & การตรวจสอบไปยังกองเลขานุการ CDM

ทบทวน / ปฏิเสธคำขอออกเครดิต

ปฏิเสธการออกเครดิตหากโครงการไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าทำให้เกิดการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้ตามที่มีการพิสูจน์รับรอง

คณะกรรมการบริหาร CDM อนุมัติโครงการ

ออกปริมาณการลดการปล่อยก๊าซที่ได้รับการรับรอง (CERs) และส่งไปยังผู้เข้าร่วมโครงการ

3.1. ขั้นตอนที่ 1: เตรียมเอกสารออกแบบโครงการ (Project Design Document : PDD)

เอกสารออกแบบโครงการคืออะไร

- คำอธิบายโครงการโดยภาพรวม
- ปริมาณก๊าซที่ปล่อยหากไม่มีโครงการ ซึ่งได้มาจากวิธีการประเมินปริมาณก๊าซที่ปล่อยหากไม่มีโครงการที่ได้รับการรับรอง (ดูหน้า 11)
- ช่วงอายุและระยะเวลาที่ผลิตเครดิตของโครงการโดยประเมิน (ดูหน้า 19)
- แสดงให้เห็นว่าโครงการจะทำให้เกิดการลดการปล่อยก๊าซเพิ่มเติมจากการปล่อยก๊าซตามปกติหากไม่มีโครงการ CDM ได้อย่างไร (ดูหน้า 11)
- บทวิเคราะห์ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม (ดูหน้า 10)
- บทอภิปรายกระบวนการปรึกษาหารือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และอธิบายว่าได้มีการพิจารณาความเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างไร (ดูหน้า 10)
- แผนการติดตามและพิสูจน์ยืนยัน (ดูหน้า 13)

ก่อนที่ผู้พัฒนาโครงการจะส่งโครงการเพื่อให้ตรวจสอบว่าเป็นไปตามเกณฑ์หรือไม่ ก็จะต้องเตรียม “เอกสารออกแบบโครงการ” (PDD) ก่อน

เอกสารออกแบบโครงการเป็นรายการสิ่งที่ผู้พัฒนาโครงการจะต้องจัดทำ เพื่อแสดงให้เห็นถึงลักษณะของโครงการ และชี้ว่าโครงการนั้นเป็นไปตามเกณฑ์การตรวจสอบโครงการของ CDM อย่างไร เอกสารออกแบบโครงการนี้เป็นเอกสารหลักที่ผู้ตรวจสอบจะประเมินประกอบการตัดสินใจว่าจะเห็นชอบกับโครงการหรือไม่ และเป็นเอกสารที่ใช้ในระหว่างกาเปิดให้สาธารณะแสดงความเห็นเป็นเวลา 30 วัน ขั้นตอนนี้จึงเป็นขั้นตอนที่สำคัญมากในการเริ่มโครงการ CDM

จะต้องมีการระบุประเภทกิจกรรมโครงการ CDM ให้ได้ก่อนที่จะตัดสินใจว่าควรจะใช้แบบฟอร์มเอกสารออกแบบโครงการชนิดใด การกำหนดประเภทกิจกรรมจะเป็นตัวชี้ว่าตลอดกระบวนการของโครงการจะใช้กฎบังคับอย่างไร การพิจารณาประเภทโครงการใช้เกณฑ์ดังต่อไปนี้:

- เป็นโครงการขนาดเล็กหรือใหญ่¹⁸
- โครงการลดการปล่อยก๊าซหรือจัดการปล่อยก๊าซด้วยกิจกรรมปลูกป่าและฟื้นฟูป่า (A/R) หรือไม่¹⁹
- โครงการนั้นมีคุณสมบัติเป็นแผนงานกิจกรรม (programme of activities) หรือไม่²⁰

ดูหน้า 15 เพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อมูลของกิจกรรมโครงการต่างๆ เหล่านี้ ดูแบบฟอร์มเอกสารออกแบบโครงการของแต่ละกิจกรรมโครงการ (ภาษาอังกฤษ) ได้ที่เว็บไซต์ของ UNFCCC : http://cdm.unfccc.int/Reference/PDDs_Forms/PDDs/index.html จะต้องแนบหลักฐานและข้อมูลโครงการไปกับเอกสารออกแบบโครงการ แต่ข้อมูลหลักๆ จะปรากฏอยู่ในเอกสารประกอบโครงการอยู่แล้ว

สิ่งที่สำคัญที่สุดที่จะต้องทำในช่วงการออกแบบโครงการ CDM และการจัดเตรียมเอกสารออกแบบโครงการก็คือ

- 1) การปรึกษาหารือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในท้องถิ่น
- 2) การประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม
- 3) การจัดระเบียบวิธีในการประเมินปริมาณก๊าซที่ปล่อยตามปกติหากไม่มีโครงการ
- 4) แสดงให้เห็นว่าโครงการ CDM จะทำให้มีปริมาณการลดการปล่อยก๊าซที่ได้เพิ่มเติมจากปริมาณการปล่อยก๊าซปกติ (additionality)

3.1.1. การปรึกษาหารือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในท้องถิ่น

ก่อนหน้าที่จะเตรียมเอกสารออกแบบโครงการ ผู้พัฒนาโครงการจะต้องปรึกษาผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในท้องถิ่น²² “ที่ถือได้ว่าเกี่ยวข้องกับกิจกรรมโครงการ CDM ที่กำลังเสนอ”²³ เพื่อขอความเห็นเกี่ยวกับโครงการที่กำลังวางแผน ในทางปฏิบัตินี้หมายความว่าผู้พัฒนาโครงการจะต้องแจ้งประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียงเกี่ยวกับโครงการ CDM ที่ตั้งใจจะทำ จะต้องมีการจัดประชุมเพื่ออธิบายเป้าหมายของโครงการและผลกระทบที่จะเกิดขึ้น แม้ในพื้นที่ห่างไกลที่อาจจะเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการได้ยาก ผู้พัฒนาโครงการก็ยังคงเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องมาเข้าร่วมประชุมให้ได้ พันธกรณีในการแจ้งประชาชนที่เกี่ยวข้องยังอาจรวมถึงการส่งข้อความแจ้งทางโทรศัพท์มือถือหรือการแจ้งด้วยวาจา หลังจากการประชุมแล้ว ผู้พัฒนาโครงการจะต้องแสดงให้เห็นว่าได้มี “การให้ความสำคัญ” กับความเห็นต่างๆ ที่ได้รับจากการประชุมปรึกษาหารือไว้ในเอกสารออกแบบโครงการอย่างไร คุณควรจะไปตรวจสอบเอกสารออกแบบโครงการว่าได้ผสมเอาความเห็นของคุณเข้าไว้ด้วยหรือไม่ กรุณาติดต่อเราหากเอกสารออกแบบโครงการไม่ได้สะท้อนผลของการประชุม ฐานงานว่าผู้พัฒนาได้พิจารณานำเอาความเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไปใช้อย่างไรได้ในส่วน E ของเอกสารออกแบบโครงการ

3.1.2. การประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม (EIA)

กฎของ CDM ยังกำหนดให้ผู้พัฒนาโครงการวิเคราะห์ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม และเตรียมการประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมหากจำเป็น บทวิเคราะห์ผลกระทบนี้จะต้องผนวกอยู่ในเอกสารออกแบบโครงการหรือประกอบเป็นภาคผนวก ประเทศที่เป็นพื้นที่รองรับโครงการจะเป็นผู้ตัดสินใจว่าจะต้องมีการประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมอย่างเต็มรูปแบบหรือไม่ หากกฎระเบียบด้านสิ่งแวดล้อมในประเทศหรือในภูมิภาคของคุณกำหนดว่าการประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมจะต้องมีการเปิดรับฟังความเห็นของสาธารณะด้วย ก็อาจจะเป็นอีกโอกาสหนึ่งที่คุณจะสามารถแสดงความเห็นเกี่ยวกับโครงการได้ ดูการประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมของโครงการได้ในส่วน D ของเอกสารออกแบบโครงการ

¹⁸ สำหรับโครงการที่มีการผลิตสูงสุด 15 MW, 60 GWh ต่อปี หรือเทียบเท่าหรือมากกว่า 60 kt CO₂ ต่อปี ให้ใช้ตัวแบบและกระบวนการแบบง่าย

¹⁹ กฎระเบียบและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับโครงการ CDM ที่เป็น A/R คล้ายคลึงกับกฎระเบียบและวิธีปฏิบัติของกิจกรรมโครงการ CDM ที่เป็นการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

²⁰ นอกเหนือจากนี้ จะถือว่ามีความสัมพันธ์เป็นโครงการ CDM ได้ภายใต้ชื่อ “แผนงานกิจกรรม” (Programme of Activities)

²¹ เอกสารออกแบบโครงการสำหรับกิจกรรมขนาดเล็ก เอกสารออกแบบโครงการสำหรับกิจกรรมที่มีการถางและปลูกป่า เอกสารโครงการสำหรับแผนงานกิจกรรม เป็นต้น

²² ตามบัญญัติศัพท์ CDM ของ UNFCCC ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหมายถึง

“สาธารณชน รวมถึงปัจเจกบุคคล กลุ่ม หรือชุมชนที่ได้รับผลกระทบหรือคาดว่าจะได้รับผลกระทบ โดยกิจกรรมโครงการ CDM ที่เสนอ หรือโดยการกระทำต่างๆ ที่นำไปสู่การดำเนินกิจกรรมเช่นนั้น” ในทางปฏิบัติแล้ว คำนี้มักจะถูกใช้หมายถึงผู้มีส่วนร่วมในโครงการมากกว่าภาคประชาสังคม ดังนั้น CDM Watch จึงเสี่ยงที่จะไม่ใช้คำนี้ และใช้คำว่า “ประชาสังคม” แทน

²³ คู่มือการตรวจสอบและพิสูจน์ยืนยันกลไกการพัฒนาที่สะอาด (Clean Development Mechanism Validation and Verification Manual) น 25;

คุณสามารถมีส่วนร่วมในระเบียบวิธีใหม่ได้ดังนี้

หากยังไม่มีระเบียบวิธีที่ได้รับการรับรองสำหรับโครงการที่กำลังวางแผนอยู่ ผู้ตรวจสอบในฐานะตัวแทนของผู้พัฒนาโครงการจะต้องส่งข้อเสนอระเบียบวิธีไปยังคณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการฯ จะไม่พิจารณาระเบียบวิธีที่เสนอมาเลยแต่จะให้คณะกรรมการระเบียบวิธี (Methodology Panel) พิจารณาก่อนเพื่อให้ข้อเสนอว่าควรจะรับรองระเบียบวิธีนั้นหรือไม่ คณะทำงานระเบียบวิธีเป็นคณะทำงานของผู้เชี่ยวชาญที่ให้คำแนะนำแก่คณะกรรมการบริหารในเรื่องประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการประเมินปริมาณก๊าซที่ปล่อยหากไม่มีโครงการและระเบียบวิธีในการตรวจสอบ คณะทำงานฯ อาจจะขอความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญและจะได้นำเสนอระเบียบวิธีนั้นทางเว็บไซต์ทางการของ UNFCCC เป็นเวลา 15 วันเพื่อเปิดให้สาธารณะแสดงความคิดเห็น นอกจากนี้ยังมีระบบแจ้งเตือนทางอีเมล ซึ่งคุณสามารถสมัครรับข้อความได้ทาง <http://cdm.unfccc.int/NewUser.html> หน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่ประสานการดำเนินงานตามกลไกการพัฒนาที่สะอาด (Designated National Authority: DNA) ของประเทศคุณควรจะรู้ว่าโครงการในประเทศของตนนั้นได้เสนอระเบียบวิธีใหม่ฯ ให้พิจารณาหรือไม่ คณะทำงานระเบียบวิธีจะพิจารณาจากความเห็นของสาธารณะและข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ และจัดทำข้อเสนอแนะไปยังคณะกรรมการบริหารผู้จะต้องตัดสินใจว่าจะรับข้อเสนอนั้นหรือไม่ในการประชุมครั้งที่จะถึง หากระเบียบวิธีนั้นถูกปฏิเสธ ก็สามารถส่งเพื่อเสนอให้พิจารณาใหม่ได้ หากได้รับการรับรอง ผู้ตรวจสอบก็จะสามารถดำเนินการตรวจสอบต่อไปได้

ตัวอย่างเพื่อทำความเข้าใจเรื่อง baseline:

ผู้พัฒนาโครงการอ้างว่าตนต้องการคาร์บอนเครดิตเพื่อเป็นเงินทุนสำหรับการก่อสร้างโรงงานไฟฟ้าพลังชีวมวล หากไม่มีเครดิตโรงงานก็จะเกิดขึ้นไม่ได้ ดังนั้นผลที่จะเกิดขึ้นอยู่แล้วหากไม่มีโครงการนี้ก็ถือเป็นการก่อสร้างโรงงานไฟฟ้าที่ใช้ชีวมวลเป็นเชื้อเพลิงเพื่อตอบสนองความต้องการไฟฟ้าของท้องถิ่น ในกรณีนี้ โรงงานไฟฟ้าพลังชีวมวลนี้มันถือเป็น baseline ถ้าโรงงานนั้นจะปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์ 50,000 ตันต่อปี โรงงานไฟฟ้าพลังชีวมวลก็จะอ้างได้ว่าตนจะลดการปล่อยก๊าซเป็นปริมาณเท่านั้น การวิเคราะห์ baseline และการชี้ว่าข้อมูลนั้นสอดคล้องกับสิ่งที่เกิดขึ้นหากไม่มีโครงการ CDM หรือมันเป็นเรื่องสำคัญสำหรับภาคประชาสังคม หาก baseline ไม่น่าเชื่อถือ โครงการนั้นก็ไม่น่าเชื่อถือด้วย และไม่ควรได้รับการอนุมัติ ดู baseline ได้ที่ส่วน B ของเอกสารออกแบบโครงการ

ระเบียบวิธีที่ได้รับการรับรอง:

ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2553 มีระเบียบวิธีประเมิน baseline สำหรับโครงการขนาดใหญ่ 96 วิธี และ 55 วิธีสำหรับโครงการขนาดเล็ก ที่ได้รับการรับรองและตีพิมพ์ กำลังมีการพิจารณาระเบียบวิธีอีก 29 วิธี ดูรายละเอียดได้ที่ <http://cdm.unfccc.int/methodologies/index.html>

²⁴ CMP/2005/8/Ad.1, n 16 ข้อหน้า 44

²⁵ ข้อตกลงมรณการ ข้อหน้า 48

²⁶ ดู [EB08 ภาคผนวก 1 ข้อหน้า 4-5] เพื่อเป็นแนวทาง

²⁷ CMP/2005/8/Ad.1, n 16 ข้อหน้า 43

ระเบียบวิธีนี้ประเมินนำมาใช้กับสถานการณ์เฉพาะที่จะมีโครงการเกิดขึ้น ทำให้ได้ baseline ขึ้นมา คู่มืออธิบายว่าโครงการใช้วิธีใดในการจัดการระเบียบวิธี ระเบียบวิธีประเมินถูกสร้างขึ้นอย่างไร และถูกนำไปใช้ในสถานการณ์ที่กำลังพัฒนาโครงการนี้ขึ้นอย่างไร ได้ในส่วน B.1 และ B.2 ของเอกสารออกแบบโครงการ ระเบียบวิธียังรวมถึงเกณฑ์ของแผนการติดตามตรวจสอบเมื่อโครงการได้รับการขึ้นทะเบียนแล้ว แผนการติดตามตรวจสอบอยู่ในส่วน B.7 ของเอกสารออกแบบโครงการ

ปริมาณการปล่อยก๊าซลดลงที่ได้เพิ่มเติมจากการปล่อยก๊าซ

ตามปกติ (Additionality): กิจกรรมโครงการ CDM หนึ่งๆ จะถือได้ว่าก่อให้เกิดปริมาณลดลงที่ได้เพิ่มเติม (Additionality) หากมีการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกให้ต่ำกว่าปริมาณการปล่อยก๊าซที่เกิดขึ้นในกรณีที่ไม่มีการโครงการ CDM ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนนั้น²⁷ นี่หมายความว่าโครงการที่ไม่ได้ทำให้มีปริมาณการปล่อยก๊าซลดลงเพิ่มเติมจะทำให้เกิดคาร์บอนเครดิตปลอมที่ประเทศในภาคผนวก 1 สามารถใช้อ้างเพื่อหลีกเลี่ยงการลดการปล่อยก๊าซจริงๆ ภายในประเทศของตนได้ ทำให้น้ำไปสู่การเพิ่มการปล่อยก๊าซในระดับโลกในที่สุด

3.1.3. ระเบียบวิธีในการประเมินปริมาณก๊าซที่ปล่อยหากไม่มีโครงการ

ทุกโครงการจะต้องเลือกระเบียบวิธีที่ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการบริหารเพื่อใช้ในการคำนวณการปล่อยก๊าซที่ลดลงโดยโครงการหนึ่งๆ เอกสารออกแบบโครงการแต่ละฉบับจะเขียนตามโครงของระเบียบวิธีที่เหมาะสมกับประเภทโครงการนั้นๆ มีระเบียบวิธีมากมายที่ได้รับการรับรองสำหรับแต่ละภาคส่วน (เช่น การจัดการของเสีย ไฟฟ้าพลังน้ำ พลังงานลม) นอกเหนือจากโครงการมาตรฐานทั่วไปแล้ว ก็ยังมีระเบียบวิธีแยกย่อยสำหรับโครงการขนาดเล็กและโครงการกักเก็บคาร์บอนอีกด้วย หากไม่มีระเบียบวิธีที่ใช้ในการคำนวณข้อมูลพื้นฐานของโครงการนั้นๆ ก็สามารถเสนอให้รับรองระเบียบวิธีใหม่ได้ก่อนที่ตัวโครงการจะได้รับการรับรอง (ดูกล่องข้อความถัดไปด้านซ้ายเรื่องวิธีการผลักดันระเบียบวิธีใหม่ฯ)

การประเมินปริมาณก๊าซที่ปล่อยหากไม่มีโครงการ (baseline) ที่ได้มาโดยระเบียบวิธีที่ได้รับการรับรองเป็นการประเมินโดยคาดการณ์ว่าหากไม่มีโครงการ CDM การปล่อยก๊าซจะเป็นเช่นไร (นั่นคือ จะเกิดอะไรขึ้นหากสิ่งต่างๆ ดำเนินไปปกติอย่างที่เป็นอยู่) และภายในสถานการณ์เช่นนั้นจะมีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเท่าใด²⁴ การเปรียบเทียบ baseline เข้ากับโครงการจะให้ตัวเลขประมาณการว่าโครงการจะทำให้เกิดการลดการปล่อยก๊าซเท่าใด การทำ baseline ยังสำคัญต่อการตัดสินใจว่าโครงการ CDM นั้นเป็นไปตามเงื่อนไขเรื่องปริมาณการปล่อยก๊าซลดลงที่ได้เพิ่มเติมจากปริมาณการปล่อยก๊าซปกติ (additionality) หรือไม่ เพราะการทดสอบเรื่องนี้ก็คือการดูว่าผลที่ได้จากโครงการ CDM นั้นเป็นผลที่จะเกิดขึ้นอยู่แล้วหากไม่มีโครงการนี้หรือไม่ หากเป็นเช่นนั้นก็ถือว่าไม่เป็นไปตามเกณฑ์ เพราะมันเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอยู่แล้วแม้ไม่มีโครงการนี้ (ดูข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักการเรื่องปริมาณลดลงที่ได้เพิ่มเติมจากการดำเนินโครงการได้ด้านล่าง) ดูข้อมูลทั้งหมดเกี่ยวกับ baseline โครงการได้ในส่วน B.1 และ B.4 ของเอกสารออกแบบโครงการ กล่าวโดยสรุปก็คือ ระเบียบวิธีประเมิน baseline นั้นใช้เพื่อกำหนด baseline (ในกรณีตัวอย่างนี้ก็คือ การปล่อยก๊าซที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากโรงงานพลังชีวมวล) ระเบียบวิธีคำนวณนี้ใช้วิธีการกว้างๆ ดังต่อไปนี้²⁵

- 1) การปล่อยก๊าซที่เป็นอยู่จริงหรือในประวัติศาสตร์ ตามที่เหมาะสมกับกรณีนั้นๆ หรือ
- 2) การปล่อยก๊าซจากเทคโนโลยีที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจดีกว่า โดยคำนึงถึงอุปสรรคต่อการลงทุนประกอบ หรือ
- 3) การปล่อยก๊าซโดยเฉลี่ยของกิจกรรมคล้ายคลึงกันที่เกิดขึ้นในช่วงห้าปีก่อนหน้า ภายใต้สภาพการณ์ทางสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยีที่คล้ายคลึงกัน และมีการประสิทธิภาพการทำงานอยู่ในอันดับร้อยละ 20 แรกของกิจกรรมประเภทนี้²⁶

3.1.4. การแสดงให้เห็นว่าโครงการ CDM จะทำให้มีปริมาณการปล่อยก๊าซลดลงที่ได้เพิ่มเติมจากปริมาณการปล่อยก๊าซปกติ (additionality)

คำถามว่าโครงการนี้จะทำให้มีการลดการปล่อยก๊าซมากกว่าในกรณีที่ไม่มีการโครงการนี้หรือไม่เป็นประเด็นสำคัญในด้านความชอบธรรมทางสิ่งแวดล้อมของ CDM ปริมาณการปล่อยก๊าซลดลงที่ได้เพิ่มเติมจากปริมาณการปล่อย

²⁸ เกรดที่ไม่ได้เป็นปริมาณการลดการปล่อยก๊าซเพิ่มขึ้นจากการปล่อยก๊าซยังมีผลกระทบอย่างใหญ่หลวงกับเป้าระดับชาติอื่นๆ ที่อนุญาตให้นับเครดิตเหล่านั้นรวมในการนำไปสู่เป้าหมาย เช่น EU ETS

²⁹ Barbara Haya: "Measuring Emissions Against an Alternative Future: Fundamental Flaws in the Structure of the Kyoto Protocol's Clean Development Mechanism," December 2009

³⁰ EB18 Rep, ข้อ 57

³¹ ข้อตกลงมารราเกซ, FCCC/CP/2001/13/Add.2, <http://unfccc.int>

³² CMP.5 – แนวทางเพิ่มเติมเกี่ยวกับกลไกการพัฒนาที่สะอาด

³³ มูลนิธิ Gold Standard ให้การรับรองโครงการลดการปล่อยก๊าซในกรอบ CDM และตลาดการซื้อขายปล่อยก๊าซแบบสมัครใจ โดยใช้เกณฑ์เหล่านี้ www.cdmgoldstandard.org

³⁴ ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2553 มีการปฏิเสธโครงการไปเพียง 147 โครงการ ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ <http://cdm.unfccc.int/Projects/rejected.html>

³⁵ EB25 Rep, ข้อ 92-93

ก๊าซปกติ (additionality) นั้นเป็นเรื่องของการคัดเอาโครงการที่เกิดขึ้นตามปกติอยู่แล้วออกไป (โครงการที่ไม่ได้ก่อให้เกิดปริมาณการปล่อยก๊าซลดลงเพิ่มเติมจากปริมาณการปล่อยก๊าซปกติ) CDM ควรจะให้คาร์บอนเครดิตเฉพาะจากกิจกรรมที่ไม่ใช่กิจกรรมที่ดำเนินอยู่ปกติอยู่แล้ว นั่นหมายถึงให้คาร์บอนเครดิตจากโครงการที่สร้างขึ้นได้เพียงเพราะรายได้พิเศษที่มาจากการขายคาร์บอนเครดิตเท่านั้น โครงการที่ดำเนินไปตามปกติอยู่แล้วที่ได้รับอนุญาตให้ผลิตคาร์บอนเครดิตภายใต้โครงการ CDM จะทำให้ประเทศอุตสาหกรรมปล่อยก๊าซมากกว่าเป้าหมายตามพิธีสารเกียวโต โดยการจ่ายเงินให้ผู้พัฒนาโครงการในประเทศกำลังพัฒนาทำในสิ่งที่ตนทำเป็นประจำอยู่แล้วแทนที่จะเป็นการลดการปล่อยก๊าซจริงๆ ดังนั้น การพิจารณาเรื่องปริมาณลดลงที่ได้เพิ่มเติมจากการปล่อยก๊าซในกรณีที่ไม่ใช่โครงการ CDM จึงจะต้องประเมินแบบเพื่อไว้หลังจากการวิเคราะห์ข้อมูลทุกอย่างที่จำเป็นอย่างรอบคอบเพื่อทดสอบคำกล่าวอ้างของผู้เสนอโครงการ การแสดงผลรับรองว่าโครงการนี้ทำให้เกิดการลดปริมาณการปล่อยก๊าซมากกว่าการปล่อยก๊าซปกติอยู่ในส่วน B.5 ของเอกสารออกแบบโครงการ

3.2. ขั้นตอนที่ 2: ได้รับการอนุมัติจากแต่ละประเทศที่เกี่ยวข้อง

นการที่จะทำให้โครงการได้รับการรับรองว่าเป็นไปตามเกณฑ์ CDM ผู้พัฒนาโครงการจะต้องได้รับการยืนยันเป็นลายลักษณ์อักษรจากประเทศที่โครงการนั้นจะไปดำเนินการ (ประเทศที่ไม่อยู่ในภาคผนวก 1) และจากประเทศที่วางแผนจะซื้อปริมาณการลดการปล่อยก๊าซที่ได้ผ่านการรับรองแล้ว (Certified Emission Reductions: CERs) จากโครงการนี้ (ประเทศในภาคผนวก 1) ว่าประเทศของตนเต็มใจร่วมโครงการ การขึ้นทะเบียนกิจกรรมโครงการอาจจะเกิดขึ้นได้โดยไม่ต้องมีประเทศจากภาคผนวก 1 เข้าเกี่ยวข้องในขั้นตอนการขึ้นทะเบียน โครงการเช่นนี้จะเรียกว่า “โครงการ CDM แบบฝ่ายเดียว” แต่ก่อนที่ประเทศในภาคผนวก 1 จะรับเครดิต CERs จากโครงการแบบฝ่ายเดียวจากบัญชีในทะเบียน CDM ได้ นั้น ประเทศนั้นจะต้องยื่นหนังสืออนุมัติไปยังคณะกรรมการบริหาร CDM เพื่อให้ผู้บริหารทะเบียน CDM ส่ง CERs จากทะเบียน CDM ไปยังทะเบียนระดับชาติของประเทศในภาคผนวก 1 ³⁰

นอกจากนี้ ประเทศที่เป็นพื้นที่รับรองโครงการยังจะต้องยืนยันด้วยว่า “กิจกรรมโครงการช่วยในการบรรลุการพัฒนาที่ยั่งยืน” ³¹ การตัดสินใจว่าอะไรคือการพัฒนาที่ยั่งยืนนั้นขึ้นอยู่กับแต่ละประเทศเอง กฎระเบียบของ CDM ไม่ได้กำหนดมาตรฐานหรือเกณฑ์ในเรื่องนี้ไว้

หน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่ประสานการดำเนินงานตามกลไกการพัฒนาที่สะอาดของแต่ละประเทศ (DNA) จะเป็นผู้ยืนยันเรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืน DNA เป็นหน่วยงานหรือกรมกองในรัฐบาลที่จัดการทุกเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาโครงการ CDM ในประเทศ คุณสามารถดูรายชื่อ DNA ในปัจจุบันได้ที่ <http://cdm.unfccc.int/DNA/index.html> การติดต่อกับ DNA เพื่อดูว่า DNA อนุมัติโครงการต่างๆ อย่างไร และมีโครงการใดบ้างที่กำลังอยู่ในกระบวนการ นับเป็นขั้นตอนสำคัญสำหรับองค์กรพัฒนาเอกชนที่ต้องการผลักดันเกี่ยวกับการดำเนินการ CDM ในประเทศของตน ในบางประเทศ เช่น บราซิล องค์กรพัฒนาเอกชนเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการอนุมัติโครงการ (ซึ่งนี่เป็นสิ่งที่ควรควรจะเรียกร้องรัฐบาลให้เปิดให้ภาคประชาสังคมมีส่วนร่วม) บางรัฐบาลอย่างประเทศอาร์เจนตินายังแปลเอกสารออกแบบโครงการเป็นภาษาท้องถิ่นอีกด้วย

ไม่มีเกณฑ์เรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืนที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน การตัดสินใจเรื่องแนวปฏิบัติเพิ่มเติมเกี่ยวกับกลไกการพัฒนาที่สะอาดที่เพิ่งออกมาในที่ประชุมที่โคเปนเฮเกนเมื่อไม่นานมานี้ ³² ได้กำหนดให้หน่วยงานกลางที่ดูแลเรื่องกลไกการพัฒนาที่สะอาดเผยแพร่เกณฑ์ที่ตนใช้ในการประเมินว่ากิจกรรมโครงการทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนหรือไม่ หากคุณต้องการล๊อบบี้ให้มีการตั้งเกณฑ์เรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืน คุณก็สามารถผลักดันให้มีการยอมรับเกณฑ์เรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ Gold Standard ใช้ได้ (ดู <http://www.cdmgoldstandard.org/Current-GS-Rules.102.0.html>) ³³

3.3. ขั้นตอนที่ 3: การตรวจสอบ และช่วงเวลาเปิดให้สาธารณะแสดงความเห็น 30 วัน

ณ ขั้นตอนนี้ ผู้พัฒนาโครงการจะมี baseline และแผนการติดตามตรวจสอบที่มาจากวิธีการที่ได้รับการรับรองแล้ว มีการยืนยันเรื่องการเข้าร่วมอย่างเต็มใจจากประเทศต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้รับการรับรองจากประเทศที่ดำเนินโครงการว่าโครงการจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน และมีเอกสารออกแบบโครงการฉบับล่าสุดแล้ว โครงการก็พร้อมที่จะเข้ารับการตรวจสอบ การตรวจสอบเป็นขั้นตอนที่ผู้ตรวจสอบจะเสนอแนะให้มีการอนุมัติโครงการไปยังคณะกรรมการบริหาร CDM หลังจากที่ได้ประเมินตามข้อกำหนดทั้งหมดแล้ว ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา โครงการที่ได้รับการเสนอแนะมักจะได้รับการขึ้นทะเบียนโดยคณะกรรมการบริหารแทบทั้งหมด แต่ในปัจจุบันเริ่มมีข้อกังวลเกี่ยวกับการทำงานของผู้ตรวจสอบ ทำให้มีการทบทวนข้อเสนอเหล่านี้มากขึ้นอย่างมาก และทำให้มีการปฏิเสธโครงการที่ขอขึ้นทะเบียนด้วย ³⁴

ก่อนที่ผู้ตรวจสอบจะประเมินว่าผู้พัฒนาโครงการได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดหลักๆ ในเอกสารออกแบบโครงการหรือไม่ สาธารณชนมีโอกาสดูความเห็นของตนในช่วงที่เปิดรับฟังความเห็น 30 วัน หากระเบียบวิธีที่ใช้คำนวณ baseline เปลี่ยนแปลงไปไม่ว่าด้วยเหตุผลใดหลังจากที่เอกสารออกแบบโครงการเปิดเผยต่อสาธารณะไปแล้ว ผู้ตรวจสอบจะต้องเผยแพร่เอกสารออกแบบโครงการฉบับล่าสุดภายใน 30 วัน ³⁵ ในช่วงเวลานี้ คุณอาจจะนำเสนอข้อกังวลที่มีต่อผู้ตรวจสอบได้ว่าโครงการเป็นไปตามเกณฑ์เรื่องการตรวจสอบรับรองหรือไม่ และควรจะได้รับอนุมัติหรือไม่ ขั้นตอนการตรวจสอบจึงเป็นจุดที่สำคัญอย่างยิ่งในกระบวนการอนุมัติโครงการที่ภาคประชาสังคมจะเข้ามามีบทบาทได้

วิธีการเสนอความเห็นของสาธารณะวิธีการหนึ่งก็คือการระบุให้ชัดเจนว่าโครงการนั้นไม่ปฏิบัติตามกฎของ CDM อย่างไร

รายการความเห็น

- ผู้พัฒนาโครงการมาปรึกษาหารือกับคุณหรือไม่ในระหว่างการออกแบบโครงการ ถ้าปรึกษา บทสรุปความเห็นของคุณที่ปรากฏอยู่ในเอกสารออกแบบโครงการสะท้อนสิ่งที่คุณพูดอย่างถูกต้องหรือไม่ และโครงการได้ตอบข้อกังวลที่คุณมีหรือไม่
- การประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมของโครงการเพียงพอหรือไม่
- baseline ที่ชัดเจนหรือไม่ และเป็นการประเมินสิ่งที่น่าจะเกิดขึ้นหากโครงการไม่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นโครงการ CDM ได้อย่างน่าเชื่อถือหรือไม่
- โครงการจะดำเนินไปได้เองแม้ไม่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นโครงการ CDM หรือไม่ (โครงการเป็นการลดการปล่อยก๊าซที่ได้เพิ่มเติมจากปริมาณการปล่อยก๊าซปกติหรือไม่)
- หน่วยงานที่ดูแลเรื่อง CDM ในประเทศอนุมัติโครงการนี้หรือไม่
- โครงการก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนในประเทศของคุณหรือไม่

บ้าง ในกล่องข้อความทางซ้ายเป็นรายการเงื่อนไขหลักๆ ที่ต้องพิจารณาในการประเมินโครงการ CDM คุณควรจะส่งความเห็นภายในช่วงเวลา 30 วันที่เปิดรับฟังความเห็นจากสาธารณะหากโครงการไม่เป็นที่ไปตามเงื่อนไขเหล่านี้

ในหน้า 17 ของคู่มือฉบับนี้ มีการอธิบายข้อกำหนดหลักๆ เรื่องการตรวจสอบไว้อย่างละเอียด โดยเชื่อมโยงกับส่วนต่างๆ ของเอกสารออกแบบโครงการ โปรดจำไว้ว่า ผู้ตรวจสอบโครงการจะต้องตอบความเห็นทั้งหมดที่เกิดขึ้นในช่วงการเปิดให้แสดงความคิดเห็นต่อสาธารณะ และจะต้องตรวจสอบอีกครั้งว่า ผู้พัฒนาโครงการได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดของ CDM หรือไม่ ผู้ตรวจสอบจะตรวจสอบโดยอิงจากเอกสารในกรณีที่มีเอกสารเพียงพอ หรืออาจจะสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในท้องถิ่นเพิ่มเติม โครงการจะดำเนินไปได้ก็ต่อเมื่อผู้ตรวจสอบสามารถพิสูจน์ได้ว่าโครงการปฏิบัติตามเงื่อนไขทั้งหมดของ CDM หลังจากที่คุณได้ชี้ให้เห็นถึงปัญหาแล้ว หากผู้ตรวจสอบเชื่อในที่สุดว่าโครงการควรได้รับการอนุมัติ เขาก็จะยื่นรายงานการตรวจสอบให้แก่คณะกรรมการบริหารเป็นการเสนอแนะว่าจะขึ้นทะเบียนโครงการนั้น³⁶ รายงานการตรวจสอบจะต้องเผยแพร่ต่อสาธารณะหลังจากที่ถูกส่งไปยังคณะกรรมการ

บริหาร และจะต้องมีคำอธิบายว่าข้อคิดเห็นจากสาธารณะได้รับการพิจารณาในการปรับโครงการอย่างไร หากคุณได้ส่งความเห็นเกี่ยวกับโครงการไปก่อนหน้านี้ ก็ควรจะตรวจสอบดูรายงานการตรวจสอบว่าความเห็นของคุณถูกนำไปพิจารณาหรือไม่ อย่างไร

³⁶ หากหน่วยงานกลางที่ดูแลเรื่องกลไกการพัฒนาที่สะอาดปฏิบัติโครงการที่เสนอมา หน่วยงานฯ จะไม่ต้องทำรายงาน แต่ต้องให้คำอธิบายแก่ผู้พัฒนาโครงการว่าเหตุใดโครงการจึงไม่ได้รับการอนุมัติ โครงการอาจเสนอตัวเข้ารับการตรวจสอบใหม่อีกครั้งได้ และอาจได้รับการขึ้นทะเบียนได้หากมีการไปปรับโครงการ

ความเห็นที่คุณยื่นนั้นไม่จำเป็นต้องยาว และไม่จำเป็นต้องมีความเห็นต่อทุกๆ ข้อกำหนดของการตรวจสอบหรือต่อคุณลักษณะทางเทคนิคของโครงการ ความเห็นของคุณอาจจะเป็นอีเมลหรือโทรสารยาวหนึ่งย่อหน้าที่พูดถึงข้อกำหนดประการเดียวก็ได้ คุณสามารถดูตัวอย่างของความเห็นที่เราได้เคยยื่นไปได้ที่เว็บไซต์ของ CDM Watch (http://www.cdm-watch.org/?page_id=711)

ประกาศแจ้งวันเริ่มต้นช่วงเวลาเปิดให้สาธารณะแสดงความเห็น 30 วันจะปรากฏอยู่ในเว็บไซต์ของ UNFCCC ที่ <http://cdm.unfccc.int/Projects/Validation/index.html> น่าเสียดายที่ UNFCCC ไม่ได้ให้บริการแจ้งเตือนวันเริ่มเปิดให้สาธารณะแสดงความเห็นของโครงการ CDM ด้วยวิธีอื่นๆ หากคุณต้องการรับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ CDM ใหม่ๆ ที่เริ่มเปิดให้สาธารณะแสดงความเห็น กรุณาส่งอีเมลไปที่ info@cdm-watch.org แล้วเราจะช่วยส่งข่าวคราวให้คุณ คุณอาจจะติดต่อกับหน่วยงานกลางที่ดูแลเรื่องกลไกการพัฒนาที่สะอาดเพื่อควมามีโครงการใดที่กำลังพัฒนาอยู่ และจะเปิดให้สาธารณะชนแสดงความเห็นเมื่อไร

3.4. ขั้นตอนที่ 4: ขึ้นทะเบียนโดยคณะกรรมการบริหาร CDM

การขึ้นทะเบียนโดยคณะกรรมการบริหาร CDM จะเป็นไปโดยอัตโนมัติแปลสปีดหลังจากได้รับรายงานการตรวจสอบ ยกเว้นในกรณีที่หนึ่งในประเทศที่เกี่ยวข้องกับโครงการ หรือสมาชิกคณะกรรมการบริหารอย่างน้อยสามน้อย ขอให้มีการทบทวนโครงการ ในทางทฤษฎีแล้วการทบทวนโครงการเปิดโอกาสให้ภาคประชาสังคมมีโอกาสสุดท้ายในการผลักดันเกี่ยวกับการอนุมัติโครงการ หากคุณเชื่อว่าโครงการที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่ของคุณไม่ควรได้รับการอนุมัติ คุณก็ควรจะเลื่อนปรีจูปาลท้องถิ่นของคนในขอให้มีการทบทวนโครงการ ในทางปฏิบัติแล้ว รัฐบาลมักจะไม่ยอมขอทบทวนโครงการหากคนได้รับรองโครงการไปแล้ว แต่มันก็ยังเป็นเรื่องสำคัญที่คุณจะแสดงความกังวลเกี่ยวกับโครงการนี้ขึ้นมา เนื่องจากจำนวนโครงการที่ขอขึ้นทะเบียนอาจจะมากถึง 30-70 โครงการต่อเดือน ทำให้โครงการที่มีปัญหาหลุดรอดกระบวนการไปได้ ดังนั้นจึงเป็นการดีที่จะสร้างความตระหนักเกี่ยวกับโครงการ CDM ที่มีปัญหา หากคุณมีข้อมูลเกี่ยวกับโครงการที่ก่อกวนร้าย คุณควรจะติดต่อ CDM Watch ที่ info@cdm-watch.org เพื่อสร้างแรงกดดันทางการเมืองต่อการขึ้นทะเบียนโครงการ CDM ที่อันตรายหรือไม่ได้ก่อให้เกิดการลดการปล่อยก๊าซเพิ่มเติม

3.5. ขั้นตอนที่ 5: การติดตามการลดการปล่อยก๊าซ

เมื่อโครงการได้รับการขึ้นทะเบียนแล้ว ผู้พัฒนาโครงการจะเริ่มติดตามการลดการปล่อยก๊าซให้สอดคล้องกับแผนการติดตามที่เขียนไว้ในเอกสารออกแบบโครงการ ผู้ดำเนินโครงการจะต้องรวบรวมและเก็บข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งจำเป็นต่อการคำนวณการลดการปล่อยก๊าซ และเขียนรายงานการติดตามตรวจสอบ

³⁷ หลักข้อ 2 เพื่อเก็บไว้เป็นกองทุน การปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ ดูคำอธิบายเพิ่มเติมใน อภิธานศัพท์

3.6. ขั้นตอนที่ 6: การพิสูจน์ยืนยัน การรับรอง และการออกใบรับรอง ปริมาณการลดการปล่อยก๊าซ

ก่อนที่จะโครงการจะได้รับคาร์บอนเครดิต หน่วยงานปฏิบัติการที่ได้รับมอบหมายให้ทำการตรวจสอบ (Designated Operational Entities – DOEs) อีกองค์กร(ที่ไม่ใช่องค์กรเดียวกับที่ทำตรวจสอบ) จะต้องทำการพิสูจน์ยืนยันการลดการปล่อยก๊าซว่าเป็นไปตามที่อ้างไว้ในรายการการติดตามตรวจสอบหรือไม่ และจัดทำรายงานการพิสูจน์ยืนยันขึ้นมา การพิสูจน์ยืนยันนี้จะกระทำเป็นช่วงๆ เช่น ทุกสองเดือนของช่วงเวลาที่ผลิตคาร์บอนเครดิต รายงานการพิสูจน์ยืนยัน และรายการการติดตามตรวจสอบจะต้องเผยแพร่ต่อสาธารณะ หากการประเมินของผู้พิสูจน์ยืนยันเห็นว่ามีผลการลดการปล่อยก๊าซขึ้นจริง ก็จะเขียนรับรองเป็นลายลักษณ์อักษรเสนอต่อคณะกรรมการบริหาร เอกสารชิ้นนี้ก็จะต้องเผยแพร่ต่อสาธารณะเช่นกัน ในกระบวนการพิสูจน์ยืนยันนั้นอาจจะมีการไปลงพื้นที่โครงการและการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในท้องถิ่น แต่ไม่ได้เป็นการบังคับว่าจะต้องทำเช่นนี้

การยืนยันโครงการนำไปสู่การออกคาร์บอนเครดิต การยืนยันจะเกิดขึ้นในรูปแบบของการร้องขอให้คณะกรรมการบริหารออกคาร์บอนเครดิต (CERs) ให้ในจำนวนที่เท่ากับปริมาณการปล่อยก๊าซที่ตรวจสอบแล้วว่าได้ลดลง หากมีการยืนยันว่ามีผลการลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ 15,000 ตัน ก็จะมีการออก CERs ให้ 15,000 เครดิต³⁷ การออกเครดิตเหล่านี้จะเกิดขึ้น 15 วันหลังจากที่คณะกรรมการบริหารได้รับเอกสารการยืนยัน ในทำนองเดียวกันกับกระบวนการทบทวนโครงการในขั้นตอนการขึ้นทะเบียน กระบวนการออกใบรับรองก็เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมโครงการ รัฐบาลประเทศที่เกี่ยวข้อง หรือสมาชิกคณะกรรมการบริหารอย่างน้อยสามคน ร้องขอให้มีการทบทวนโครงการได้ นี่หมายความว่ากระบวนการพิสูจน์ยืนยันและการออกใบรับรองเปิดโอกาสให้ภาคประชาสังคมสามารถผลักดันเกี่ยวกับโครงการ CDM หลังจากที่ยืนยันแล้วได้ หากคุณเห็นว่าโครงการไม่ได้ลดการปล่อยก๊าซอย่างที่โครงการอ้าง คุณก็สามารถติดต่อกับผู้พิสูจน์ยืนยันและ CDM Watch พร้อม ข้อมูลเหล่านั้น ข้อมูลว่า DOEs ใดกำลังพิสูจน์ยืนยันการปล่อยก๊าซจากโครงการใดมักจะปรากฏอยู่คู่กับข้อมูลกิจกรรมโครงการนั้นๆ คุณสามารถค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับโครงการได้ที่ <http://cdm.unfccc.int/Projects/projsearch.html>

กระบวนการพิสูจน์ยืนยัน การรับรอง และการออกใบรับรองจะดำเนินไปตลอดช่วงระยะเวลาที่โครงการได้รับคาร์บอนเครดิต

3.7. ขั้นตอนที่ 7: การต่ออายุช่วงเวลาที่ได้รับคาร์บอนเครดิต

ผู้ดำเนินโครงการสามารถเลือกใช้วิธีใดวิธีหนึ่งในการกำหนดระยะเวลาที่ได้รับคาร์บอนเครดิตของโครงการ

- สูงสุด 7 ปี โดยอาจได้รับการต่ออายุอย่างมาก 2 ครั้ง
- สูงสุด 10 ปี โดยไม่มีการต่ออายุ

ช่วงระยะเวลาที่ได้รับเครดิตอาจเริ่มตั้งแต่ก่อนวันขึ้นทะเบียน และอาจนับย้อนหลังไปถึงการลดการปล่อยก๊าซตั้งแต่ปี 2543 เพื่อรับ CERs ได้³⁸ ทำให้โครงการ CDM บางโครงการที่เลือกระยะเวลาสูงสุด 7 ปีและต่ออายุได้ได้ขอต่ออายุช่วงเวลาได้รับเครดิตของตนไปแล้ว และกำลังอยู่ในรอบที่สองของการรับเครดิต

ในการขอต่ออายุช่วงเวลาได้รับเครดิต จะต้องมีการปรับปรุงเอกสารออกแบบโครงการโดยยืนยันว่า baseline ของโครงการเดิมนั้นยังคงใช้ได้อยู่ หรือได้มีการปรับให้ทันสมัยแล้ว กระบวนการขอต่ออายุนั้นคล้ายกับกระบวนการขอขึ้นทะเบียนที่เปิดโอกาสทางการให้ภาคประชาสังคมแสดงความเห็นได้ เอกสารออกแบบโครงการฉบับใหม่จะปรากฏอยู่ในเว็บไซต์ UNFCCC นานสี่สัปดาห์ ก่อนที่ผู้ตรวจสอบจะประเมินความถูกต้องของ baseline เดิมหรือ baseline ที่ปรับใหม่³⁹ หากไม่มีการร้องขอให้ทบทวนโครงการภายในสี่สัปดาห์หลังจากการเผยแพร่คำร้องให้มีการต่ออายุ ช่วงระยะเวลาได้รับคาร์บอนเครดิตของกิจกรรมโครงการ CDM ที่ขึ้นทะเบียนไว้ก็จะได้รับการต่ออายุไปอีกเจ็ดปี สามารถดูข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับกระบวนการขอต่ออายุช่วงเวลาได้รับเครดิตได้ในกล่องข้อความด้านล่าง

ภาพรวมการขอต่ออายุช่วงเวลาได้รับเครดิต (ต่อได้เจ็ดปีเท่านั้น)

- ต้องมีเอกสารออกแบบโครงการใหม่ ที่มีข้อมูลพื้นฐานที่ปรับให้ทันสมัย ปริมาณการลดการปล่อยก๊าซ และแผนการติดตามตรวจสอบ
- จะต้องส่งเอกสารออกแบบโครงการใหม่นี้ พร้อมด้วยหนังสือแสดงความจำนงค์ต่ออายุช่วงเวลาได้รับเครดิตไปยังกองเลขานุการ UNFCCC ภายใน 9-6 เดือนก่อนหน้าวันหมดอายุช่วงเวลาได้รับเครดิตปัจจุบัน
- จะต้องเผยแพร่เอกสารออกแบบโครงการฉบับใหม่เป็นระยะเวลาสี่สัปดาห์
- ความเห็นเรื่องการตรวจสอบโครงการจะต้องประเมินว่า baseline เดิมของโครงการหรือที่ทำขึ้นใหม่นั้นใช้ได้หรือไม่ โดยต้องประเมินประเด็นต่อไปนี้:
 - ผลกระทบของนโยบายและสภาพการณ์ระดับชาติและ/หรือระดับภูมิภาคใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ baseline โดยคำนึงถึงคำชี้แนะแนวทางของคณะกรรมการบริหารที่เกี่ยวข้อง และ
 - ความถูกต้องของการใช้ระเบียบวิธีในการชี้ว่า baseline เดิมหรือที่ปรับใหม่ยังคงใช้ได้ และของการประมาณการลดการปล่อยก๊าซในช่วงเวลาได้รับเครดิตที่เกี่ยวข้อง
- UNFCCC เป็นผู้ตรวจสอบความสมบูรณ์
- ถ้าไม่มีคำร้องให้มีการทบทวนโครงการ ระยะเวลาได้รับเครดิตก็จะได้รับการต่ออายุไป

³⁸ CP/2001/13/Add.2, ม 23 ข้อหน้า 13

³⁹ EB43 Anx13

4. สรุปโอกาสที่ภาคประชาสังคมจะแสดงความเห็นได้

วงจรโครงการ	ความเห็นจากสาธารณะ
เตรียมเอกสาร ออกแบบโครงการ (PDD)	ระหว่างการเตรียมโครงการ ผู้พัฒนาโครงการจะต้องปรึกษากับคุณในเรื่องการออกแบบโครงการ
	ผู้พัฒนาโครงการต้องทำการประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมของโครงการ ซึ่งอาจจะต้องมีการทำการประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม (EIA) ตามที่กฎหมายของประเทศ/ภูมิกษณนั้นกำหนด ในช่วงการเปิดให้สาธารณะแสดงความเห็น
	หากโครงการใช้ baseline และ/หรือระเบียบวิธีในการติดตามใหม่ ก็จะต้องได้รับการอนุมัติ baseline และระเบียบวิธีก่อนที่โครงการจะผ่านการตรวจสอบได้ในขั้นตอนนี้ มีช่วงเวลาให้สาธารณะแสดงความเห็น 15 วัน
ได้รับการอนุมัติ จากแต่ละประเทศที่ เกี่ยวข้อง	หากคุณอยู่ในประเทศที่มีโครงการเกิดขึ้น หน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องกลไกการพัฒนาที่สะอาด (DNA) ในประเทศของคุณจะต้องเห็นชอบกับโครงการ และต้องยืนยันว่าโครงการช่วยทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน คุณควรจะสามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจนี้ได้
ตรวจสอบว่าเป็นไปตาม เงื่อนไขและเปิดให้สาธารณะ แสดงความเห็น 30	ก่อนที่โครงการจะได้รับการรับรอง เอกสารออกแบบโครงการจะต้องเผยแพร่ให้สาธารณะแสดงความเห็นได้เป็นระยะเวลา 30 วัน
ขึ้นทะเบียนโดยคณะ กรรมการบริหาร	หากคุณเห็นว่าโครงการในภูมิภาคของคุณไม่ควรได้รับการอนุมัติ คุณควรจะลอบบี้รัฐบาลท้องถิ่นของคุณให้ขอให้มีการทบทวนโครงการ และแจ้งกับ CDM Watch
ติดตามการลดการปล่อยก๊าซ	
การพิสูจน์ยืนยัน การ รับรอง และการออกใบรับ รองปริมาณการลดการ ปล่อยก๊าซ	ถ้าคุณเห็นว่าโครงการไม่ได้ทำงานตามแบบที่ผู้พัฒนาโครงการอ้างไว้ คุณควรจะติดต่อกับผู้พิสูจน์ยืนยันและ CDM Watch
การต่ออายุช่วงเวลารับเครดิต	เอกสารออกแบบโครงการฉบับใหม่จะต้องเผยแพร่ต่อสาธารณะให้แสดงความเห็นเป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์

5. กิจกรรมโครงการประเภทพิเศษต่างๆ

ตามหลักการแล้ว กิจกรรมโครงการ CDM ใดๆ ยกเว้นเพียงโครงการพลังงานนิวเคลียร์⁴⁰ และการจัดการใช้ที่ดิน การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน และกิจกรรมโครงการด้านป่าไม้ที่มีการปลูกป่าเพิ่มเติมและการฟื้นฟูป่า⁴¹ สามารถถือเป็นโครงการ CDM ได้ทั้งนั้น กฎที่ค่อนข้างยืดหยุ่นนี้ทำให้มีกิจกรรมโครงการที่แตกต่างหลากหลายและต่างขนาด จึงมีการปรับกฎ CDM ตามตลอดและได้กำหนดกฎเฉพาะสำหรับกิจกรรมโครงการบางประเภทไว้ดังนี้:

⁴⁰ CP/2001/13/Ad2, p20

⁴¹ CP/2001/13/Ad2, p22 para7(a)

5.1. โครงการขนาดเล็ก

⁴² <http://cdm.unfccc.int/methodologies/SSCmethodologies/index.html>

⁴³ CMP/2005/8/Ad1, น 45 ข้อหน้า 9

⁴⁴ CMP/2005/8/Ad1, น 48 ข้อหน้า 24

⁴⁵ http://cdm.unfccc.int/methodologies/SSCmethodologies/AppB_SSC_AttachmentA.pdf

⁴⁶ http://cdm.unfccc.int/Panels/ssc_wg

ข้อตกลงมารีราเลขได้กำหนดประเภทเฉพาะของโครงการที่มีขนาดเล็กไม่เกินที่กำหนด โดยนิยาม “โครงการขนาดเล็ก” ไว้ว่าคือ:

- โครงการพลังงานหมุนเวียนที่มีกำลังการผลิตน้อยกว่า 15 เมกะวัตต์ หรือ
- โครงการประหยัพลังงานที่ลดการบริโภคลงเท่ากับ 15 กิกะวัตต์ชั่วโมง

โครงการที่ทั้งลดการปล่อยก๊าซจากแหล่งและทั้งปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์โดยตรงน้อยกว่า 15 กิโลตัน/ปี

โครงการขนาดเล็กจะใช้เอกสารออกแบบโครงการที่ต่างออกไป ใช้ระเบียบวิธีโครงการขนาดเล็กแตกต่างหาก ⁴² และมีกฎระเบียบและวิธีปฏิบัติในการตรวจสอบที่ง่ายกว่า ความแตกต่างหลักๆ มีดังต่อไปนี้:

- สามารถให้ผู้ตรวจสอบรายเดียวกันทำการตรวจสอบ และพิสูจน์ยืนยัน และรับรองได้ (ต้องใช้ผู้ตรวจสอบสองรายในโครงการขนาดใหญ่) ⁴³
- การขึ้นทะเบียนโดยคณะกรรมการบริหารจะถือว่าสิ้นสุด 4 สัปดาห์หลังจากวันรับคำขอให้ขึ้นทะเบียน (สำหรับโครงการขนาดใหญ่ ใช้เวลา 8 สัปดาห์) ⁴⁴
- การทดสอบเรื่องปริมาณการลดการปล่อยก๊าซที่ได้เพิ่มเติมจากการดำเนินโครงการง่ายกว่า ⁴⁵

อย่างไรก็ตาม ทั้งโครงการขนาดเล็กและโครงการมาตรฐานล้วนต้องมีการมีส่วนร่วมของประชาชนและการประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม หากคุณประเมินโครงการขนาดเล็ก คุณก็สามารถใช้คู่มือฉบับนี้ได้ สำหรับข้อมูลเชิงเทคนิคเพิ่มเติม กรุณาดูเว็บไซต์ของ “คณะกรรมการโครงการขนาดเล็ก” ⁴⁶ ที่คณะกรรมการบริหารตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่ทบทวนระเบียบวิธีที่เสนอมาและการจัดประเภทโครงการสำหรับกิจกรรมโครงการ CDM ขนาดเล็ก

5.2. โครงการดูดซับคาร์บอน (Sinks Projects)

โครงการปลูกป่าขึ้นใหม่ ⁴⁷ และโครงการฟื้นฟูป่า (A/R) ⁴⁸ นั้นต่างจากกิจกรรมโครงการ CDM อื่นๆ เนื่องจากโครงการประเภทนี้ไม่ได้ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก แต่เพียงขจัดก๊าซออกไปชั่วระยะเวลาหนึ่ง ดังนั้น กฎของโครงการ A/R จึงมุ่งไปที่ความแตกต่างดังต่อไปนี้:

ข้อห่วงใยเพิ่มเติมเกี่ยวกับกิจกรรมโครงการดูดซับคาร์บอน

- โครงการจะกระตุ้นหรือเพิ่มการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินนอกเหนือบริเวณที่ตั้งโครงการหรือไม่ หรือจะทำให้เกิดความขัดแย้งหรือไม่
- โครงการจะทำให้เกิดการบังคับย้ายถิ่นฐานของประชาชนหรือเข้ามาแทนที่กิจกรรมท้องถิ่นตามประเพณีหรือไม่
- โครงการจะกำจัดกิจกรรมทางการเกษตรออกจากพื้นที่โครงการหรือไม่
- โครงการสอครับหรือขัดกับความต้องการและความจำเป็นเร่งด่วนของท้องถิ่นในเรื่องการใช้ที่ดิน
- หากโครงการโดยตัวของมันเองเป็นประโยชน์กับชุมชนท้องถิ่นและการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ มีทางเลือกด้านการเงินอื่นใดที่ไม่ใช่โครงการคาร์บอนที่จะทำให้โครงการเกิดขึ้นได้

- ความไม่ถาวร: ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่ถูกดูดซับไว้ในต้นไม้อาจจะถูกปล่อยคืนกลับสู่ชั้นบรรยากาศได้หากต้นไม้ต้นนั้นตายลง อย่างในกรณีที่ถูกไฟไหม้ป่า เพื่อป้องกันปัญหานี้ได้มีการสร้าง CERs ขึ้นมาหลายรูปแบบ เช่น CERs แบบชั่วคราว (tCERs) และ CERs แบบระยะยาว (ICERs) แต่ tCERs และ ICERs แปล่านี้จะมีค่าก็เพียงชั่วระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น ⁴⁹ และจะต้องถูกแทนที่ด้วยการชดเชยคาร์บอน (offsets) วิธีอื่นที่ถาวรในภายหลัง
- ระยะเวลาได้รับเครดิตที่นานกว่า ⁵⁰: ผู้พัฒนาโครงการอาจจะเลือกระหว่างระยะเวลาได้รับเครดิต 20 ปี ซึ่งสามารถต่ออายุได้สองครั้ง (รวมเป็นสูงสุด 60 ปี) หรือระยะเวลาสูงสุด 30 ปี ก็ได้ (สำหรับกิจกรรมโครงการอื่น สามารถเลือกระยะเวลา 7 ปีโดยสามารถต่ออายุได้สองครั้ง หรือระยะเวลาสูงสุด 10 ปีแล้วต่ออายุไม่ได้)

กฎและระเบียบปฏิบัติอื่นๆ ของกิจกรรมโครงการ A/R เหมือนกับกิจกรรมโครงการ CDM ที่เป็นการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก สำหรับโครงการที่คาดว่าจะ

จะขจัดก๊าซเรือนกระจกมวลรวมได้น้อยกว่า 16,000 ตันคาร์บอน/ปี ⁵¹ และโครงการที่ได้รับการพัฒนาหรือดำเนินการโดยชุมชนและปัจเจกบุคคลที่มีรายได้น้อย ⁵² ก็ใช้กฎระเบียบแบบโครงการขนาดเล็ก ระเบียบวิธีบางประการใช้กับทั้งโครงการขนาดเล็กและโครงการ A/R ทั่วไป ⁵³ ข้อกำหนดเรื่องความร่วมมือของประชาชนกับการประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมนั้นเหมือนกันทั้งในโครงการ A/R และโครงการมาตรฐาน ดังนั้นหากคุณจะประเมินโครงการ A/R ก็สามารถใช้คู่มือฉบับนี้ได้ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากกิจกรรมเกี่ยวกับป่าไม้มีนัยยะเฉพาะของตนเอง คุณอาจจะตั้งคำถามดังตัวอย่างในกล่องข้อความด้านล่างได้หากคุณกำลังตรวจสอบโครงการดูดซับคาร์บอน

⁴⁷ การปลูกป่าขึ้นใหม่บนที่ดินที่เคยเป็นป่ามาก่อน, อภิธานศัพท์เรื่อง การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของ UNFCCC

⁴⁸ การฟื้นฟูปลูกป่าบนที่ดินที่เคยเป็นป่ามาก่อนแต่ถูกเปลี่ยนไปใช้งานอย่างอื่น, อภิธานศัพท์เรื่อง การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของ UNFCCC

⁴⁹ CMP/2005/8/Ad1, น 71 ข้อหน้า 42

แผนงานกิจกรรม (A Programme of Activities : PoA):

- เป็นชุดกิจกรรมโดยหน่วยงานรัฐหรือเอกชนที่ทำโดยสมัครใจ
- การประสานและการปฏิบัตินโยบาย/มาตรการใดๆ หรือเป้าหมายที่ระบุไว้ เช่น โครงการสร้างแรงจูงใจและโครงการโดยความสมัครใจ
- ทำให้เกิดการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกหรือการจัดก๊าซโดยการกักเก็บคาร์บอน
- กระทำโดยผ่านกิจกรรมโครงการ CDM ที่ไม่จำกัดจำนวน

กิจกรรมโครงการ CDM:

- เป็นกิจกรรมภายใต้แผนงานกิจกรรมต่างๆ
- อยู่ในรูปแบบของมาตรการเดี่ยวๆ หรือชุดมาตรการที่เกี่ยวข้องกัน
- นำไปใช้ภายในบริเวณที่กำหนดในระเบียบวิธีข้อมูลพื้นฐาน เพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก หรือทำให้เกิดการจัดก๊าซออกไปโดยการเก็บกักคาร์บอน
- ระเบียบวิธีที่นำไปใช้จะกำหนดว่ากิจกรรมโครงการ CDM นั้นจะดำเนินไปภายในที่ดิน/สถานประกอบการ/การติดตั้งเดี่ยว หรือเกิดขึ้นในที่ดิน/สถานประกอบการ/การติดตั้งหลากหลาย
- อาจใช้ระเบียบวิธีขนาดเล็กได้

5.3. แผนงานกิจกรรม (Programme of Activities : PoAs)

โดยปกติแล้ว นโยบายหรือมาตรฐานใดๆ จะไม่อาจถือว่าเป็นกิจกรรมโครงการ CDM ได้ แต่่นโยบายที่สร้างแรงจูงใจให้มีการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก หรือการจัดก๊าซโดยการดูดซับคาร์บอนนั้นอาจถือว่าเป็นโครงการ CDM ได้ภายใต้ชื่อเรียก “แผนงานกิจกรรม” (Programme of Activities - PoAs) แนวคิดนี้มีเพื่อขยายขอบเขตของ CDM และขยายกิจกรรมการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกซึ่งเป็นงานยากและใช้เวลา ให้พัฒนาได้เป็นโครงการๆไป ในทางปฏิบัติแล้ว การพิจารณาแผนงานกิจกรรมเป็นดังต่อไปนี้:

ตัวอย่างเช่น ในแผนงานกิจกรรม CUIDEMOS เม็กซิโก มีการแจกจ่ายหลอดไฟฟ้าประหยัดไฟไปตามบ้านเรือนทั่วเม็กซิโก ในกรณีนี้ การกำหนดกรอบนโยบายที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนรูปแบบการประหยัดพลังงานโดยใช้หลอดไฟในครัวเรือนก็เรียกได้ว่าเป็น “แผนงานกิจกรรม” โดยที่กรอบนโยบายโดยตัวของมันเองไม่ได้ลดการปล่อยก๊าซ นั่นคือ แผนงานกิจกรรมแต่ละแผนอาจจะลดการปล่อยก๊าซผ่านทางกิจกรรมโครงการ CDM ไม่จำกัดจำนวน (กิจกรรมที่ปฏิบัติตามกรอบนโยบาย = จำนวนหลอดไฟสำหรับครัวเรือนต่างๆ)

⁵⁰ CMP/2005/8/Ad1, n 67 ข้อหน้า 23

⁵¹ CP/2004/10/Ad2, n 26 ข้อหน้า 1(b)

⁵² CMP/2005/8/Ad1, n 62 ข้อหน้า 1(i)

⁵³ <http://cdm.unfccc.int/methodologies/ARmethodologies/index.html>

⁵⁴ CDM Project 2535: CUIDEMOS Mexico (Campana De Uso Inteligente De Energia Mexico) – Smart Use of Energy Mexico, registered in July 2009

6. ข้อกำหนดการตรวจสอบหลักๆ ของเอกสารออกแบบโครงการ

ในการเขียนความเห็นต่อโครงการ CDM จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งที่จะอ้างไปถึงข้อกำหนดเงื่อนไขเรื่องการตรวจสอบความสมดุลผลประโยชน์โครงการที่เป็นทางการ ถ้าคุณมีแนวทางที่ต้องและมีเครื่องมืออยู่ในมือก็จะตรวจได้ว่าข้อมูลที่ได้รับนั้นเพียงพอหรือไม่ หรือมีเงื่อนไขใดไม่ครบบ้าง

ต่อไปนี้เป็นรายการแนวทางและเครื่องมือหลักๆ ที่ให้ข้อมูลที่ถูกต้องของแต่ละส่วนของเอกสารออกแบบโครงการ:

- คู่มือการตรวจสอบและพิสูจน์ยืนยันกลไกการพัฒนาที่สะอาด (Clean development mechanism validation and verification manual : CDM VVM)⁵⁵
- แนวทางสำหรับการทำเอกสารออกแบบโครงการ (Guidelines for completing the project design document : CDM-PDD) และ baseline ที่เสนอใหม่และระเบียบวิธีในการติดตาม (CDM-NM)⁵⁶
- เครื่องมือสำหรับการสถิติและการประเมินปริมาณการลดการปล่อยก๊าซที่เพิ่มขึ้นจากการปล่อยก๊าซปกติ⁵⁷
- รวมเครื่องมือเพื่อชี้ถึงการประเมิน baseline และแสดงถึงปริมาณการลดการปล่อยก๊าซที่เพิ่มขึ้นจากการปล่อยก๊าซปกติ⁵⁸
- แนวทางการประเมินการวิเคราะห์การลงทุน⁵⁹
- แนวทางการแสดงและการประเมินการพิจารณา CDM⁶⁰

เพื่อให้ภาพรวมเงื่อนไขข้อกำหนดโครงการตรวจสอบความสมดุลผลประโยชน์ของโครงการ เราได้นำไปใช้ข้อกำหนดหลักๆ บางประการของส่วนที่สำคัญ ในเอกสารออกแบบโครงการในส่วนต่างๆ ของแบบฟอร์มเอกสารออกแบบโครงการที่ยกมาดังข้างล่างนี้ ข้อความทางการของแนวทางการทำเอกสารจะปรากฏในตัวเอน และแหล่งที่มาของข้อกำหนดจะอยู่ในเชิงอรรถ เราได้เพิ่มความเห็นเพิ่มเติมของเราไว้ในกล่องถัดไปจากตัวข้อความ

เราได้ลบบางส่วนของแบบฟอร์มเอกสารออกแบบโครงการออกไป คุณสามารถดูตัวอย่างเอกสารออกแบบโครงการแบบต่างๆ ฉบับจริงได้ที่ http://cdm.unfccc.int/Reference/PDDs_Forms/PDDs/index.html

เป็นเรื่องสำคัญยิ่งที่โครงการภายใน CDM จะไม่ได้รับการสนับสนุนสองครั้งในช่วงเวลาเดียวกัน ดังนั้น ประเทศในภาคผนวก 1 จะต้องให้การยืนยันว่าเงินอุดหนุนจากรัฐนั้นไม่ได้ทำให้เกิดการผันแปรความช่วยเหลือด้านการพัฒนาอย่างเป็นทางการ และถูกแยกออกจากและไม่ถือเป็นส่วนหนึ่งของพันธกรณีทางการเงินของรัฐภาคีเหล่านั้น

ส่วน A. คำอธิบายทั่วไปของกิจกรรมโครงการ

A.4.5. เงินทุนจากรัฐเพื่ออุดหนุนกิจกรรมโครงการ

ในกรณีที่เงินสนับสนุนจากรัฐภาคีในภาคผนวก 1 จะต้องให้ข้อมูลเรื่องเงินสนับสนุนกิจกรรมโครงการจากรัฐภาคีที่อยู่ในภาคผนวก 1 ไว้ในภาคผนวก 2 ของเอกสาร เพื่อเป็นการยืนยันว่าเงินอุดหนุนเหล่านั้นไม่ได้ทำให้เกิดการผันแปรความช่วยเหลือด้านการพัฒนาอย่างเป็นทางการ และเงินอุดหนุนนั้นแยกออกจากและไม่เป็นส่วนหนึ่งของพันธกรณีทางการเงินของรัฐภาคีเหล่านั้น⁶¹

⁶¹ แนวทางสำหรับการทำเอกสารออกแบบโครงการ, น 9

⁵⁵ http://cdm.unfccc.int/Reference/Manuals/acrr_man01.pdf

⁵⁶ http://cdm.unfccc.int/Reference/Guidclarif/pdd/pdd_guid04_v07.pdf

⁵⁷ <http://cdm.unfccc.int/methodologies/PAMethodologies/tools/am-tool-01-v5.2.pdf>

⁵⁸ <http://cdm.unfccc.int/methodologies/PAMethodologies/tools/am-tool-02-v2.2.pdf>

⁵⁹ http://cdm.unfccc.int/Reference/Guidclarif/reg/reg_guid03.pdf

⁶⁰ http://cdm.unfccc.int/Reference/Guidclarif/reg/reg_guid04.pdf

การทำ baseline เป็นเรื่องสำคัญมากต่อการตัดสินใจว่าโครงการ CDM นั้นทำให้เกิดการลดการปล่อยก๊าซเพิ่มขึ้นจากการปล่อยก๊าซตามปกติหรือไม่ เพราะการทดสอบเรื่องนี้คือการตั้งคำถามว่าตัวโครงการ CDM นั้นทำให้เกิดการปล่อยก๊าซในระดับ baseline หรือไม่ นั่นคือการถามว่าตัวโครงการทำให้เกิดการลดการปล่อยก๊าซมากกว่าการปล่อยก๊าซตามปกติหรือไม่ ในกรณีการประเมินเอกสารออกแบบโครงการ จึงควรตรวจสอบด้วยว่ามีการพิจารณาทางเลือกอื่นๆ ทั้งหมดหรือไม่ ผู้พัฒนาโครงการมักจะ“ลืม” นึกถึงทางเลือกอย่างแหล่งพลังงานหมุนเวียน หรือการนำเข้าพลังงานไฟฟ้า

ผู้พัฒนาโครงการจะต้องอธิบายว่ากิจกรรมโครงการ CDM ที่เสนอนั้นทำให้เกิดปริมาณการลดการปล่อยก๊าซที่เพิ่มขึ้นจากกรณีที่ไม่มีการดำเนินการใดๆ โครงการส่วนใหญ่ใช้ “เครื่องมือสำหรับการแสดงถึงและการประเมินปริมาณการปล่อยก๊าซที่ลดลงที่ได้นั้น เพื่ออธิบายว่ากิจกรรมโครงการนี้ทำให้เกิดปริมาณการปล่อยก๊าซลดลงที่ได้นั้นเพิ่มเติมอย่างไรและด้วยเหตุใด และทำไมจึงไม่เป็นสถานการณ์ปกติกรณีที่ไม่มีการดำเนินการ โดยสอดคล้องกับระเบียบวิธีคำนวณ baseline ทุกโครงการจะต้องทำการวิเคราะห์การลงทุนหรือวิเคราะห์อุปสรรค หลายโครงการทำการวิเคราะห์ทั้งสองประเภท การวิเคราะห์จะต้องพิสูจน์ว่าโครงการนั้นไม่ใช่ “การปฏิบัติทั่วไป” นอกจากนี้ ยังต้องมีการระบุถึงทางเลือกอื่นๆ ที่ไม่ใช่กิจกรรมโครงการ ที่สอดคล้องกับกฎหมายและกฎระเบียบปัจจุบันด้วย

ส่วน B. การใช้ระเบียบวิธีคิด baseline และการติดตามตรวจสอบ

B.4. อธิบายว่าได้คิดเรื่อง baseline ว่าเกิดในสถานการณ์อย่างไร และอธิบายการประเมิน baseline นั้น

ในการบ่งชี้ถึงสถานการณ์ที่ประเมิน baseline เอกสารออกแบบโครงการจะต้องเปรียบเทียบโครงการที่เสนอกับ “ทางเลือกอื่นๆ ที่เป็นจริงและเชื่อถือได้ ที่มีอยู่สำหรับผู้เข้าร่วมโครงการหรือสำหรับนักพัฒนาโครงการอื่นๆ ที่คล้ายคลึงกัน ที่ได้ผลผลิตหรือการบริการที่สามารถเทียบกันได้ออกแบบโครงการ CDM ที่เสนอ”⁶² การประเมินสถานการณ์ baseline ทั้งหมดที่สมเหตุสมผลในบริบทของกิจกรรมโครงการ CDM ที่เสนอนั้นจะต้องได้รับการพิจารณา และจะต้องไม่มีการกีดกันทางเลือกใดๆ ที่สมเหตุสมผลออกไป⁶³

B.5. คำอธิบายว่าการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่เกิดจากมีมนุษย์โดยแหล่งต่างๆ นั้นถูกลดลงไปต่ำกว่าการปล่อยก๊าซที่เกิดขึ้นในกรณีไม่มีกิจกรรมโครงการ CDM ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนอย่างไร (การประเมินและการแสดงให้เห็นถึงปริมาณการปล่อยก๊าซที่ลดลงเพิ่มขึ้นจากกรณีที่ไม่มีการดำเนินโครงการ):

การอ้างถึงขั้นตอนการประเมินเครื่องมือเรื่องปริมาณการปล่อยก๊าซที่ลดลงเพิ่มขึ้นจากการปล่อยก๊าซตามปกติ เป็นสิ่งสำคัญในการประเมินว่าเอกสารออกแบบโครงการเป็นไปตามข้อกำหนดพื้นฐานหรือไม่

1) จะต้องมีการคิดคำนวณการปล่อยก๊าซในกรณีการดำเนินการตามปกติ (ไม่มีโครงการ CDM) อย่างเป็นจริงและเชื่อถือได้ โดยสอดคล้องกับกฎระเบียบที่กำลังบังคับอยู่ หากกิจกรรมโครงการที่เสนอนั้นเป็นทางเลือกเดียวในทางเลือกต่างๆ ที่ผู้เข้าร่วมโครงการได้พิจารณาที่เป็นไปตามกฎระเบียบที่กำลังบังคับอยู่ ก็ไม่ถือว่ากิจกรรมโครงการ CDM ที่เสนอนั้นทำให้เกิดปริมาณการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเพิ่มขึ้นจากกรณีที่ไม่มีการดำเนินการ⁶⁴

2) ใช้การวิเคราะห์การลงทุนเพื่อพิจารณาว่ากิจกรรมโครงการที่เสนอนั้นไม่ได้ประหยัดที่สุดหรือมีข้อดีสูงสุดทางการเงินที่สุดหรือไม่ได้เป็นไปได้อย่างจริง หากไม่ได้รับเงินจากการขายคาร์บอนเครดิต การวิเคราะห์นี้จะแสดงว่าเงินรายได้ที่โครงการคาดว่าจะได้รับนั้นต่ำกว่าเกณฑ์ของการลงทุนที่ดีในโครงการประเภทนั้นๆ การวิเคราะห์การลงทุนนั้นเป็นเรื่องที่ซับซ้อนมาก คณะกรรมการบริหารจึงได้ออกแนวทางที่ควรจะใช้ในการประเมินโครงการที่ใช้วิธีนี้ขึ้นมา⁶⁵ แนวทางนี้ยังได้กล่าวด้วยว่าการวิเคราะห์การลงทุนจะต้องนำเสนอในแบบที่ผู้อ่านสามารถนำการวิเคราะห์นั้นไปคิดเองและได้ผลออกมาแบบเดียวกันด้วย

3) การวิเคราะห์อุปสรรคมีไว้เพื่อแสดงว่ามีอุปสรรค (ส่วนใหญ่จะเรียกว่าเป็นความเสี่ยง) ซึ่งทำให้กิจกรรมโครงการ CDM ที่จะเกิดขึ้นนั้นไม่สามารถเกิดขึ้นได้ แต่ไม่ได้ทำให้การดำเนินการทางเลือกอื่นๆ ไม่อาจเกิดขึ้น ในการวิเคราะห์นี้ แผนการสร้างรายได้เพิ่มเติมจากการขายคาร์บอนเครดิตสามารถชดเชยความเสี่ยงนั้นได้ หาก CDM ไม่บรรลุเป้าอุปสรรคที่ระบุไว้ซึ่งกันไม่ให้เกิดกิจกรรมโครงการขึ้น กิจกรรมโครงการนั้นก็ถือว่าทำให้เกิดปริมาณการลดการปล่อยก๊าซเพิ่มขึ้นจากปกติได้

4) การวิเคราะห์แนวปฏิบัติทั่วไปเพื่อการตรวจสอบความเชื่อถือได้เพื่อเสริมการวิเคราะห์การลงทุนหรือการวิเคราะห์อุปสรรค และใช้เพื่อแสดงให้เห็นว่าประเภทของโครงการนั้นไม่ได้มีอยู่ซ้ำซ้อนทั่วไปในภาคส่วนและภูมิภาคที่เกี่ยวข้อง หากมีกิจกรรมที่คล้ายคลึงกับกิจกรรมโครงการอยู่ และไม่สามารถอธิบายความแตกต่างอย่างสำคัญระหว่างกิจกรรมโครงการกับกิจกรรมที่คล้ายคลึงกันนั้นได้อย่างสมเหตุสมผล กิจกรรมโครงการ CDM ที่เสนอมาก็ไม่อาจถือได้ว่าเป็นโครงการที่ทำให้เกิดปริมาณการลดการปล่อยก๊าซมากกว่ากรณีที่ไม่มีการดำเนินการ

ให้แสดงหลักฐานว่ามีการพิจารณาแรงจูงใจจากโครงการ CDM อย่างจริงจังในการตัดสินใจดำเนินการกิจกรรมโครงการ หลักฐานนี้จะอยู่บนฐานของเอกสาร (โดยเฉพาะเอกสารทางการ ทางกฎหมาย และ/หรือเอกสารบริษัทอื่นๆ) ที่มีอยู่ ณ เวลาเริ่มกิจกรรมโครงการหรือก่อนหน้านั้น ในกรณีเช่นนี้ ผู้สนับสนุนโครงการจะต้องแจ้งกรอบระยะเวลาการดำเนินการกิจกรรมโครงการ CDM ที่เสนอมารอบระยะเวลาการทำงานควรระบุถึงวันที่ทำการตัดสินใจลงทุน วันที่ที่เริ่มการก่อสร้าง วันที่ที่เริ่มสัญญา และวันที่ที่เริ่มทำงาน (วันที่ที่เริ่มการผลิตทางพาณิชย์) นอกจากกรอบเวลาการดำเนินการนี้แล้ว ผู้เข้าร่วมโครงการยังจะต้องให้กรอบเวลาเหตุการณ์และการดำเนินการต่างๆ ที่ได้ดำเนินไปเพื่อทำการขึ้นทะเบียน CDM ด้วย พร้อมทั้งคำอธิบายหลักฐานที่ใช้ประกอบการดำเนินการต่างๆ เหล่านี้ กรอบเวลานี้จะทำให้ผู้ตรวจสอบสามารถประเมินว่าในกระบวนการตัดสินใจโครงการและการดำเนินการนั้นได้มีการพิจารณาถึง CDM อย่างจริงจังหรือไม่ (EB 41, Para 68).⁶⁷

สิ่งที่ได้อธิบายไว้ข้างต้น การลดการปล่อยก๊าซตั้งแต่ปี 2543 สามารถนับรวมเพื่อรับคาร์บอนเครดิตได้ ดังนั้น ในการประเมินว่าโครงการทำให้เกิดการลดการปล่อยก๊าซเพิ่มขึ้นจากกรณีที่ไม่มีการดำเนินการหรือไม่ ก็มีความสำคัญที่ต้องปฏิบัติตามในกรณีที่วันเกิดกิจกรรมโครงการนั้นเกิดขึ้นก่อนวันรับรองโครงการ ในกรณีเช่นนี้ ผู้พัฒนาโครงการจะต้องผ่านกฎที่เข้มงวดขึ้นเพื่อพิสูจน์ว่าการพิจารณาถึงรายได้จาก CDM อย่างจริงจังเมื่อเริ่มต้นกิจกรรมโครงการ หากพบว่าโครงการ CDM ที่เสนอนั้นอย่างใดจะเกิดขึ้นอยู่แล้ว นั่นคือโครงการจะดำเนินไปอยู่ดีไม่ว่าจะได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นโครงการ CDM หรือไม่ ก็ถือได้ว่าโครงการนี้ผ่านเกณฑ์ว่าทำให้มีปริมาณการลดการปล่อยก๊าซเพิ่มขึ้นกว่าในกรณีที่ไม่มีการดำเนินการ กรณีเช่นนี้มักจะเกิดขึ้นกับกรณีวันเริ่มต้นกิจกรรมโครงการเริ่มก่อนวันที่โครงการได้รับการรับรอง ดังนั้นจึงเป็นควรตรวจสอบลำดับเหตุการณ์ของกิจกรรมโครงการ และตรวจสอบวันที่ลงนามในสัญญาโครงการซ้ำอีกครั้งหนึ่ง

⁶² เครื่องมือประเมินปริมาณการลดการปล่อยก๊าซที่เพิ่มขึ้นจากการปล่อยก๊าซปกติ, Annex 10, Version 5.2, EB 39, 4

⁶³ คู่มือการตรวจสอบและพิสูจน์ยืนยันกลไกการพัฒนาที่สะอาด, น 15

⁶⁴ เครื่องมือประเมินปริมาณการลดการปล่อยก๊าซที่เพิ่มขึ้นจากการปล่อยก๊าซปกติ, Step1, น 5

⁶⁵ แนวทางการประเมินการวิเคราะห์การลงทุนเป็นภาคผนวกอยู่ในเครื่องมือประเมินปริมาณการลดการปล่อยก๊าซที่เพิ่มขึ้นจากการปล่อยก๊าซปกติ

⁶⁶ เครื่องมือสำหรับการบริหารจัดการและประเมินปริมาณการลดการปล่อยก๊าซที่เพิ่มขึ้นจากการปล่อยก๊าซปกติ, แนวทางการประเมินการวิเคราะห์การลงทุน, หน้าน้ำ 8

⁶⁷ แนวทางการทำเอกสารออกแบบโครงการ, น 12; ดูเพิ่มเติม แนวทางการแสดงให้เห็นถึงและการประเมินการพิจารณาถึง CDM ก่อนเริ่มโครงการ (Guidelines on the demonstration and assessment of prior consideration of the CDM)

ส่วน C. ระยะเวลาของกิจกรรมโครงการ/ ระยะเวลาบังคับ

ส่วน D. ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม

ผู้เข้าร่วมโครงการจะต้องส่งเอกสารเรื่องการวิเคราะห์ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมของกิจกรรมโครงการไปให้ผู้ตรวจสอบตามย่อหน้า 37(c) ของตัวแบบและระเบียบวิธีปฏิบัติของ CDM (CDM modalities and procedures)⁶⁸

ส่วน E. ความเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในท้องถิ่นทุกฝ่ายที่ถือได้ว่าเกี่ยวข้องกับกิจกรรมโครงการ CDM ที่เสนอ จะต้องได้รับเชิญจากผู้พัฒนาโครงการให้แสดงความเห็นต่อกิจกรรมโครงการ CDM ที่เสนอนั้น การประชุมปรึกษาหารือจะต้องทำขึ้นก่อนการตีพิมพ์เผยแพร่เอกสารออกแบบโครงการในเว็บไซต์ของ UNFCCC ในเอกสารออกแบบโครงการ ผู้ร่วมโครงการจะต้องแสดงด้วยว่าได้มีการพิจารณาความเห็นที่ได้รับประกอบการทำเอกสารโครงการ และจะต้องสรุปความเห็นเหล่านั้นด้วย⁶⁹

7. ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับ CDM

- <http://www.cdm-watch.org>: คุณสามารถติดตามงานของ CDM Watch ได้ที่เว็บไซต์ของเรา เราได้อัพโหลดงานศึกษา รายงาน ความเห็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และจดหมายที่ส่งไปยังคณะกรรมการบริหาร CDM และผู้กำหนดนโยบาย การนำเสนอต่างๆ ตามการประชุมเชิงปฏิบัติการ ข่าวแจก ฯลฯ เอาไว้
- <http://cdm.unfccc.int/index.html>: เว็บไซต์ทางการของ UNFCCC ในเรื่อง CDM เว็บไซต์นี้มีข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมโครงการ CDM ทั้งหมด รวมถึงความเห็นเกี่ยวกับโครงการเหล่านั้นด้วย คุณสามารถลงชื่อรับจดหมายข่าวของ UNFCCC ได้ซึ่งจะคอยแจ้งประกาศเรียกให้สาธารณชนแสดงความเห็นและระเบียบวิธีใหม่ๆ ที่มีการเสนอขึ้น ทว่า ยังไม่มีระบบแจ้งเตือนเรื่องโครงการใหม่ๆ ที่อยู่ในระยะเวลาเปิดรับความเห็นจากสาธารณะ หรือโครงการใหม่ๆ ที่กำลังรอการอนุมัติ
- <http://cdmrulebook.org/>: หนังสือรวมกฎ CDM เป็นฐานข้อมูลออนไลน์เรื่องกฎต่างๆ ของ CDM รวบรวมโดย Baker & McKenzie และเผยแพร่ฟรี
- http://www.iges.or.jp/en/cdm/report_kyoto.html: “CDM in CHARTS” เป็นหนังสือที่จัดทำโดย the Global Environmental Strategies from the Asia-Pacific Region (ยุทธศาสตร์สิ่งแวดล้อมโลกจากภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก) หนังสือนี้ขึ้นชื่อในด้านการอธิบายเรื่องกลไกการพัฒนาที่สะอาดได้อย่างตรงไปตรงมาและง่ายต่อการเข้าใจ หนังสือนี้ได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เป็นประจำ เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจใหม่ๆ โดยตีพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษ เปอร์เซีย โปรตุเกส มงโกเลีย สเปน รัสเซีย และญี่ปุ่น
- <http://cdmpipeline.org/>: UNEP Risoe CDM/JI Pipeline Analysis and Database (ฐานข้อมูลและการวิเคราะห์ UNEP Risoe CDM/JI Pipeline) มีข้อมูลเกี่ยวกับโครงการ CDM/JI ทั้งหมดที่ถูกส่งไปเข้ารับการตรวจสอบรับรอง/กำหนดสถานะ นอกจากนี้ยังมีข้อมูลเรื่องข้อมูลพื้นฐานและระเบียบวิธีการติดตาม และรายชื่อผู้ตรวจสอบ/ผู้พิสูจน์ยืนยัน และการวิเคราะห์อื่นๆ
- <http://www.carbontradewatch.org/>: Carbon Trade Watch (กลุ่มจับตาคการค้าคาร์บอน) เสนอรายงานการวิจัยเรื่องการค้าคาร์บอนที่รอบด้าน และมีสิ่งพิมพ์เผยแพร่
- http://www.internationalrivers.org/cdm_comments/date: เว็บไซต์ของ International Rivers (เครือข่ายแม่น้ำนานาชาติ) เน้นไปที่โครงการ CDM ที่เป็นโรงไฟฟ้าพลังน้ำ นอกจากนี้ยังมีรายการความเห็นที่ถูกส่งไปยังโครงการ CDM ด้วย
- <http://www.sinkswatch.org>: SinksWatch (กลุ่มจับตาคาการดูดซับคาร์บอน) ติดตามและตรวจสอบโครงการดูดซับคาร์บอน (carbon sinks projects) ในพิธีสารเกียวโต โดยเน้นไปที่โครงการปลูกต้นไม้ในพื้นที่ที่มีความขัดแย้งเรื่องกรรมสิทธิ์ที่ดินและสิทธิในการใช้ที่ดินเป็นพิเศษ โครงการนี้ซึ่งเริ่มขึ้นโดย World Rainforest Movement (ขบวนการป่าฝนโลก) นั้นดูแลโดย FERN คุณสามารถติดต่อ Jutta Kill ผู้ประสานงานของ SinksWatch ได้ที่ jutta@fern.org
- <http://www.thecornerhouse.org.uk/>: งานรณรงค์เพื่อสนับสนุนขบวนการประชาธิปไตยและขบวนการชุมชนเพื่อความยุติธรรมทางสังคมและสิ่งแวดล้อม Corner House ได้วิพากษ์วิจารณ์ตลาดค้าคาร์บอนและ CDM อย่างตรงไปตรงมา
- <http://www.cdmgoldstandard.org/>: เว็บไซต์ของ CDM Gold Standard
- <http://www.redd-monitor.org/>: REDD-Monitor (กลุ่มจับตา REDD) วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับ REDD และ “การตัดไม้ทำลายป่าที่ถูกหลีกเลี่ยงไป” รวมถึงโครงการดูดซับคาร์บอนใน CDM
- <http://www.helio-international.org>: Helio Institute ได้พัฒนาตัวชี้วัด CDM ขึ้นมาเพื่อประเมินว่าโครงการ CDM มีคุณภาพการการพัฒนาที่ยั่งยืนและเท่าเทียมในประเทศที่ดำเนินโครงการอย่างไร ตัวชี้วัดนี้ยังเป็นฐานของการทำงานของ SouthSouthNorth และ Gold Standard ด้วย

จะต้องแนบเอกสารการประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมไปกับเอกสารออกแบบโครงการ เพื่อที่คุณจะตรวจสอบได้ว่าการประเมินผลกระทบกล่าวอย่างไร

ผู้พัฒนาโครงการจะต้องแสดงให้เห็นว่าได้พิจารณาความเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างไร หากคุณเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและไม่ได้รับการปรึกษาหารือ โครงการนั้นก็จะถือว่าไม่ได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดของการตรวจสอบรับรองโครงการ หากความเห็นของคุณไม่ได้รับการสรุปอย่างถูกต้อง หรือเอกสารโครงการไม่ได้ระบุว่าความเห็นของคุณได้รับการพิจารณาไว้อย่างไร ก็ถือผู้พัฒนาโครงการนั้นไม่ได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดเรื่องการตรวจสอบรับรองโครงการ

⁶⁸ คู่มือการตรวจสอบและพิสูจน์ยืนยันกลไกการพัฒนาที่สะอาด, น 26

⁶⁹ คู่มือการตรวจสอบและพิสูจน์ยืนยันกลไกการพัฒนาที่สะอาด, น 25; ดูเพิ่มเติม แนวทางการทำเอกสารออกแบบโครงการ (CDM-PDD) และ baseline ที่เสนอใหม่และระเบียบวิธีในการติดตาม and the proposed new baseline and monitoring methodologies (CDM-NM), น 20

- บริการจดหมายข่าว:

- GTZ Climate Protection Programme ในนามของ BMZ ได้เผยแพร่จดหมายข่าวที่ให้ภาพรวมเกี่ยวกับการตัดสินใจต่างๆ ที่เกิดขึ้นในที่ประชุมคณะกรรมการบริหาร CDM คุณสามารถสมัครรับจดหมายข่าวได้ที่ climate@gtz.de
- CDM Watch ออกจดหมายข่าวก่อนการประชุมคณะกรรมการบริหาร CDM เพื่อเปิดโปงประเด็นวาระการประชุมสำคัญๆ และเพื่อให้ข้อเสนอแนะ คุณสามารถสมัครรับจดหมายข่าวได้ที่ info@cdm-watch.org

8. คำศัพท์และตัวย่อเกี่ยวกับโครงการ CDM

A

Assigned Amount Units (AAUs)
ปริมาณหน่วยที่ได้รับมอบหมาย

คือหน่วยที่ออกโดยประเทศภาคีต่อพิธีสารเกียวโตไว้ในทะเบียนแห่งชาติของตนเป็นจำนวนหนึ่งๆ ตามที่ได้รับกำหนดไว้ หน่วยนี้เป็นหนึ่งในสามกลไกที่พิธีสารเกียวโตบัญญัติไว้ว่าเป็นเกณฑ์ที่ประเทศในภาคผนวก 1 จะต้องทำให้ได้ตามเป้าหมายการลดการปล่อยก๊าซ อีกสองกลไกคือหน่วยการลดการปล่อยก๊าซ (Emission Reduction Units: ERU) จากโครงการ JI และปริมาณการลดการปล่อยก๊าซที่ได้รับการรับรอง (Certified Emission Reductions: CER) จากโครงการ CDM

Adaptation Fund
กองทุนเพื่อการปรับตัว

ร้อยละ 2 ของ CERs จากทุกโครงการ CDM จะต้องถูกนำไปฝากไว้กับทะเบียนพิเศษที่ดูแลโดยคณะกรรมการบริหาร รายได้จากการขายเครดิตนี้จะนำไปใช้อุดหนุนโครงการปรับตัวและรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในประเทศกำลังพัฒนา โครงการในประเทศที่ด้อยพัฒนาที่สุด (Least Developed Countries) ได้รับการยกเว้นจากมาตรการนี้

Additionality
ปริมาณที่ลดลงที่ได้เพิ่มเติม

โครงการหนึ่งๆ จะถือได้ว่าทำให้เกิดปริมาณการปล่อยก๊าซลดลงที่ได้เพิ่มเติมก็ต่อเมื่อโครงการนั้นถูกสร้างขึ้นเพียงจากรายได้พิเศษที่ได้จากการขาย CERs เท่านั้น หากโครงการจะเกิดขึ้นอยู่แล้วโดยไม่เกี่ยวกับรายได้จาก CERs ก็จะไม่ถือว่าการชดเชยคาร์บอนที่เกิดขึ้นนั้นทำให้เกิดการปล่อยก๊าซโดยรวมลดลง นี่หมายความว่า โครงการที่ไม่ทำให้เกิดปริมาณที่ลดลงที่ได้เพิ่มเติมจะทำให้เกิดการบ่อนเครดิตลงที่ประเทศในภาคผนวก 1 อาจนำไปใช้หลีกเลี่ยงการลดการปล่อยก๊าซจริงๆ ในประเทศของตน และนำไปสู่การเพิ่มการปล่อยก๊าซในระดับโลกเหนือระดับที่พิธีสารเกียวโตคาดการณ์ไว้มากที่สุด

Annex I countries
ประเทศในภาคผนวก 1

ประเทศอุตสาหกรรมที่มีพันธกิจเฉพาะในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (United Nations Framework Convention on Climate Change : UNFCCC) และพิธีสารเกียวโต ยกเว้นเพียงตุรกีและเบลารุสซึ่งอยู่ในภาคผนวก 1 แต่ไม่มีพันธกรณีต้องลดการปล่อยก๊าซตามพิธีสารเกียวโต

B

Baseline / Business-as-usual (BaU)
Baseline/การดำเนินธุรกิจไปตามปกติ

Baseline ก็คือแนวคิดเรื่องว่า “จะเกิดอะไรขึ้นถ้าไม่มีอะไรเกิดขึ้น” การคำนวณ baseline ของการปล่อยก๊าซนั้นทำโดยการประมาณว่าหากไม่มีโครงการ CDM แล้วจะมีการปล่อยก๊าซเท่าใด baseline เป็นสิ่งสำคัญสำหรับการประเมินว่าโครงการนั้นเป็นไปตามเกณฑ์เรื่องปริมาณลดลงที่เพิ่มขึ้นหรือไม่ และจะมีการออก CERs เท่าใด

C

Certified Emission Reductions (CERs)
ปริมาณการลดการปล่อยก๊าซที่ได้รับการรับรอง

พิธีสารเกียวโตกำหนดเครดิตไว้หลายประเภท CERs หมายถึงเครดิตที่เกิดจากโครงการ CDM หนึ่งหน่วย CER เท่ากับการลดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์หนึ่งตัน โครงการ CDM ที่เป็นการกักเก็บคาร์บอนผลิตเครดิตชั่วคราวที่จะต้องถูกเครดิตถาวรเข้ามาแทนที่หลังจากผ่านไปชั่วระยะเวลาหนึ่ง

Clean Development Mechanism (CDM)
กลไกการพัฒนาที่สะอาด

กลไกการพัฒนาที่สะอาดเป็นหนึ่งในกลไกยืดหยุ่นที่ระบุอยู่ในพิธีสารเกียวโต กลไกนี้ให้รัฐภาคีในภาคผนวก 1 (ประเทศที่พัฒนาแล้ว) สร้างโครงการลดการปล่อยก๊าซในประเทศนอกภาคผนวก 1 (ประเทศกำลังพัฒนา) ได้ และสร้างเครดิตที่สามารถนำมาใช้ได้ตามปริมาณการลดการปล่อยก๊าซที่โครงการนั้นทำได้

Crediting period
ระยะเวลารับเครดิต

ระยะเวลารับเครดิตนั้นนานเท่ากับช่วงเวลาที่โครงการจะผลิตคาร์บอนเครดิตได้ ตามข้อตกลงมารีราเกซ โครงการสามารถเลือกระหว่างช่วงเวลา 7 ปี แล้วสามารถต่ออายุได้สองครั้ง (รวมเป็นสูงสุด 21 ปี) หรือช่วงเวลา 10 ปีแล้วต่ออายุไม่ได้ หากเลือกในกรณีแรก โครงการจะต้องทบทวน baseline ใหม่ทุกๆ 7 ปี โครงการดูดซับคาร์บอนมีช่วงระยะเวลานานกว่า (สูงถึง 60 ปี) ระยะเวลารับเครดิตนั้นต่างไปจากอายุของโครงการ เช่น ในกรณีเขื่อนซึ่งอาจจะมีช่วงอายุการใช้งานนาน 50 ปี แต่เป็นโครงการ CDM ที่รับเครดิตได้นานเพียงสิบปีเท่านั้น

D

Conference of Parties (COP)
ที่ประชุมสมัชชาประเทศภาคี
อนุสัญญาฯ

ที่ประชุมสมัชชาประจำปีของประเทศภาคีอนุสัญญาฯ (COP - คีอ็อป) คือที่ประชุมของทุกประเทศที่ได้เข้าเป็นภาคี UNFCCC ในทุกๆ การประชุม ผู้แทนรัฐภาคีจะอภิปรายกันว่าจะเปลี่ยนแปลงและพัฒนา UNFCCC อย่างไร รวมถึงว่าควรมีการกำหนดพันธกรณีการลดการปล่อยก๊าซอย่างไร นอกจากนี้ยังมีที่ประชุมประเทศภาคีของพิธีสาร (Meeting of the Parties to the Protocol: MOP [มีอ็อป]) ซึ่งเป็นที่ประชุมแบบเดียวกันสำหรับประเทศภาคีพิธีสารเกียวโด โดยจะจัดขึ้นนานกันไปกับที่ประชุมคีอ็อป ในปัจจุบัน ที่ประชุมทั้งสองจะพูดคุยกันว่าเกิดอะไรขึ้นหลังจากที่พิธีสารเกียวโดหมดอายุลงในปี 2555 ประเทศสหรัฐอเมริกาไม่รวมอยู่ในที่ประชุมประเทศภาคีพิธีสารเกียวโด

Designated National
Authority (DNA)
หน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่
ประสานการดำเนินงานตาม
กลไกการพัฒนาที่สะอาด

หน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่ประสานการดำเนินงานตามกลไกการพัฒนาที่สะอาดเป็นหน่วยงานรัฐบาลของประเทศ และเป็นศูนย์กลางของประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ CDM ในประเทศนั้นๆ หน่วยงานกลางๆ มักจะเกี่ยวพันกับกระทรวงสิ่งแวดล้อมของประเทศนั้น หน่วยงานกลางๆ ของประเทศที่มีโครงการ CDM ดำเนินการอยู่เป็นผู้รับผิดชอบในการ “อนุมัติ” โครงการ CDM ก่อนที่จะส่งข้อเสนอโครงการไปยัง UNFCCC ได้ และเป็นผู้รับผิดชอบในการยืนยันว่าโครงการเป็นไปตามเกณฑ์เรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศที่ดำเนินโครงการ นี่หมายความว่าหน่วยงานกลางๆ อาจจะปฏิเสธโครงการ CDM ใดๆ ก็ได้หากเห็นว่าโครงการนั้นไม่เป็นไปตามความคาดหวังของตน

Designated
Operational Entity
(DOE)
หน่วยงานปฏิบัติการที่ได้
รับมอบหมายในการตรวจ
สอบ

หน่วยงานปฏิบัติการที่ได้รับมอบหมายในการตรวจสอบเป็นผู้ตรวจสอบอิสระที่ทำหน้าที่ 1) ตรวจสอบว่าข้อเสนอโครงการเป็นไปตามเกณฑ์ของ CDM ทุกประการ และ 2) ติดตามตรวจสอบการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และดูแลให้การลดการปล่อยก๊าซนั้นเกิดขึ้นตามที่ระบุไว้ในเอกสารออกแบบโครงการ

E

Executive Board (EB)
การดำเนินการปล่อยก๊าซ
ระหว่างประเทศ

คณะกรรมการบริหารเป็นผู้ทำการตัดสินใจสูงสุดในงานเรื่อง CDM ทุกข้อเสนอโครงการ CDM จะถูกส่งไปยังคณะกรรมการบริหารให้ทำการตัดสินใจขั้นสุดท้ายเกี่ยวกับการรับหรือปฏิเสธการขึ้นทะเบียนโครงการ

I

International
Emissions Trading
(IET)
การค้าการปล่อยก๊าซระหว่าง
ประเทศ

การค้าการปล่อยก๊าซที่ได้รับอนุญาตระหว่างประเทศภาคีที่มีพันธกรณีในการลดการปล่อยก๊าซตามพิธีสารเกียวโด ในอนาคตอาจจะมีโครงการการค้าการปล่อยก๊าซในระดับชาติและระดับภูมิภาคขึ้นมาอีกด้วย

J

Joint Implementation
(JI)
การดำเนินการร่วมกัน

การดำเนินการร่วมกันเป็นหนึ่งในสามกลไกยืดหยุ่นของพิธีสารเกียวโด และเป็นการดำเนินการในรูปโครงการเช่นเดียวกับ CDM โดยประเทศอุตสาหกรรมได้รับเครดิตการลดการปล่อยก๊าซจากการลงทุนโครงการลดการปล่อยก๊าซในประเทศอื่น ในกรณีของโครงการ JI ทั้งสองประเทศจะต้องมีพันธกรณีในการลดการปล่อยก๊าซตามพิธีสารเกียวโด ส่วนโครงการ CDM นั้นเป็นโครงการที่เกิดขึ้นในประเทศที่ไม่มีพันธกรณีต้องลดการปล่อยก๊าซ JI ส่วนใหญ่เกิดขึ้นในประเทศยุโรปตะวันออกและอดีตสหภาพโซเวียต

L

Leakage
การรั่วไหล

การรั่วไหลหมายถึงการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเพิ่มขึ้นซึ่งกำลังเกิดขึ้นนอกขอบข่ายโครงการ ตัวอย่างเช่น โครงการประหยัดพลังงานอาจจะลดราคาไฟฟ้าลง แล้วทำให้เกิดการบริโภคไฟฟ้าเพิ่มมากขึ้น การรั่วไหลเช่นนี้ควรจะถูกหักออกจากการคำนวณปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทั้งหมด

M

Marrakesh Accords
ข้อตกลงมารราเกช

ข้อตกลงมารราเกชเป็นชุดกฎระเบียบของโครงการ CDM ข้อตกลงฯ นี้ถูกตั้งชื่อตามที่ประชุมที่บรรลุนิติข้อตกลง (การประชุมประเทศภาคีอนุสัญญาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ครั้งที่ 7 ที่เมืองมารราเกช ประเทศโมร็อกโก) เมื่อปี 2544

Methodology
ระเบียบวิธี

ระเบียบวิธีคือชุดข้อกำหนดที่บัญญัติว่าควรจะมีการลดและวัดก๊าซเรือนกระจกในโครงการ CDM อย่างไร โครงการ CDM จะต้องใช้ระเบียบวิธีใดระเบียบวิธีหนึ่ง ซึ่งแตกต่างกันไปในการใช้ขึ้นอยู่กับขนาดและประเภทของโครงการ นั่นคือมีระเบียบวิธีหลากหลายที่ออกแบบมาสำหรับโครงการที่มีประเภทและขนาดต่างกันไป ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2553 มีระเบียบวิธีสำหรับโครงการขนาดใหญ่ที่ได้รับการรับรองและได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ไว้ 96 วิธี และมีระเบียบวิธีสำหรับโครงการขนาดเล็กอีก 55 วิธี

P

Monitoring การติดตามตรวจสอบ

การติดตามตรวจสอบเป็นกระบวนการที่ดูแลให้มีการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกตามที่ระบุไว้ในเอกสารออกแบบโครงการ การติดตามตรวจสอบจะกระทำโดยผู้ดำเนินการโครงการ (ไม่ใช่ผู้ตรวจสอบโครงการ) ส่วนใหญ่จะกระทำโดยการติดตั้งเครื่องมือติดตามตรวจสอบการผลิตพลังงานและพลังงานเชื้อเพลิงที่ใช้ไว้ เอกสารออกแบบโครงการจะต้องระบุแผนการติดตามตรวจสอบอย่างละเอียดไว้ด้วย

Project Boundary ขอบเขตโครงการ

แต่ละโครงการ CDM จะต้องระบุ “ขอบเขตโครงการ” ไว้ ขอบเขตโครงการรวมถึงทั้งการเพิ่มและลดก๊าซเรือนกระจกที่เกิดขึ้นจากโครงการ เพื่อที่จะได้คำนวณการลดการปล่อยก๊าซทั้งหมดได้ ตัวอย่างเช่น โรงงานชีวมวลใช้ของเสียจากการเกษตรแทนไฟฟ้าจากถ่านหินสามารถรับเครดิตจากการลดการปล่อยก๊าซที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานของตนได้ แต่โครงการนั้นต้องคำนวณรวมการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่เกิดขึ้นจากการขนส่งเชื้อเพลิงชีวมวลไปยังโรงงานเข้าไว้ด้วย ดูเพิ่มเติม การรื้อวไหล

Programme of Activities (PoA) แผนงานกิจกรรม

แต่เดิมแล้วนโยบายและมาตรฐานต่างๆ ไม่อาจถือได้ว่าเป็นกิจกรรมโครงการ CDM แต่ปัจจุบันคำนิยามแผนงานกิจกรรมใหม่ได้อนุญาตให้การดำเนินนโยบาย มาตรการ หรือเป้าหมาย ที่ทำให้เกิดการลดการปล่อยก๊าซหรือจัดก๊าซ ที่เป็นปริมาณลดลงที่ได้เพิ่มเติมจากการดำเนินธุรกิจตามปกติ สามารถขึ้นทะเบียนเป็นโครงการ CDM หนึ่งได้ แผนงานกิจกรรมนั้นประกอบด้วยการกิจกรรมโครงการ CDM (CDM Programme Activities : CPAs) ซึ่งอาจจะเป็นมาตรการเดี่ยวๆ หรือชุดมาตรการที่เกี่ยวข้องกันก็ได้ กิจกรรมโครงการ (CPAs) หลายกิจกรรมสามารถรวมอยู่ภายใต้แผนงานกิจกรรม (PoA) เดียวในเวลาที่ยื่นทะเบียน และอาจจะเพิ่มกิจกรรมโครงการเพิ่มเติมได้ ณ เวลาใดก็ได้ตลอดอายุของแผนงานกิจกรรม แผนงานกิจกรรมยังอาจจะรวมเอากิจกรรมโครงการที่ดำเนินอยู่ในหลายประเทศเข้าไว้ก็ได้ ปัจจุบันมีการขึ้นทะเบียนแผนงานกิจกรรมอยู่สองแผนงาน

Project Design Document (PDD) เอกสารออกแบบโครงการ

เอกสารออกแบบโครงการเป็นเอกสารหลักในกระบวนการ CDM เนื่องจากเป็นเอกสารที่รวมเอาข้อมูลทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับโครงการไว้ด้วยกัน เมื่อเอกสารนี้ได้รับการอัปเดตขึ้นเว็บไซต์ของ UNFCCC ก็จะเริ่มกระบวนการปรึกษาหารือสาธารณะขึ้น การประเมินทั้งหมดที่ทำโดยหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่ประสานการดำเนินงานตามกลไกการพัฒนาที่สะอาดและหน่วยงานปฏิบัติการที่ได้รับมอบหมายในการตรวจสอบจะอยู่บนฐานของเอกสารนี้

R

Registration การขึ้นทะเบียน

การขึ้นทะเบียนเป็นกระบวนการทางการที่คณะกรรมการบริหารยอมรับข้อเสนอโครงการ CDM กระบวนการขึ้นทะเบียนจะต้องมีการจ่ายค่าธรรมเนียมการขึ้นทะเบียน หลังจากขึ้นทะเบียนแล้วจะมีการติดตามและยืนยันการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และออก CERs ให้โครงการนั้น

S

Sinks การดูดซับคาร์บอน

โดยทั่วไปแล้วหมายถึงแหล่งดูดซับคาร์บอนไดออกไซด์ เช่น ป่าและมหาสมุทร ในบริบทของ CDM การดูดซับคาร์บอนหมายถึงโครงการฟื้นฟูป่าและโครงการปลูกป่า ซึ่งเป็นโครงการประเภทเดียวที่ถือเป็นการดูดซับคาร์บอน ในอนาคตอาจมีการขยายรวมถึงโครงการประเภทอื่นๆ เช่น การเก็บและกักคาร์บอน (Carbon Capture and Storage : CCS) และการอนุรักษ์ป่าด้วย

Small-scale CDM (SSC) โครงการ CDM ขนาดเล็ก

โครงการ CDM ขนาดเล็กคือโครงการที่มีปริมาณการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในปริมาณน้อย ส่วนใหญ่แล้วโครงการขนาดเล็กจะไม่ค่อยมีความเหมาะสมทางเศรษฐกิจเนื่องจากรายได้ที่จะได้รับนั้นต่ำและมีต้นทุนสูง เพื่อไม่ให้มีอคติต่อโครงการขนาดเล็ก จึงมีระเบียบวิธีอย่างง่ายสำหรับใช้กับโครงการขนาดเล็ก เป็นที่คาดกันว่าระเบียบวิธีอย่างง่ายนี้จะช่วยดึงดูดการลงทุนไปยังประเทศและภูมิภาคที่ด้อยพัฒนาและมีความเป็นชนบทมากขึ้น ส่วนโครงการ CDM ขนาดใหญ่นั้นมักจะอยู่รอดทางเศรษฐกิจได้อยู่แล้ว

Stakeholders ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ข้อตกลงมารีราเกสได้นิยามผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไว้ว่าคือ “สาธารณะ รวมถึงปัจเจกบุคคล กลุ่ม หรือชุมชน ที่ได้รับผลกระทบ หรือคาดว่าจะได้รับผลกระทบ โดยกิจกรรมโครงการกลไกการพัฒนาที่สะอาดที่เสนอขึ้นมา”

T

Target เป้า

ตามพิธีสารเกียวโต ประเทศอุตสาหกรรมกลางที่จะลดการปล่อยก๊าซของตนเอง ปริมาณก๊าซที่ประเทศเหล่านั้นตกลงว่าจะลดก็คือเป้าของพวกเขานี้ถูกกำหนดเป็นร้อยละของการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเมื่อเทียบกับระดับการปล่อยก๊าซเมื่อปี 2533 โดยจะต้องบรรลุเป้าหมายในช่วงระยะเวลาปี 2551-2555 ตัวอย่างเช่น ญี่ปุ่นมีเป้าหมายที่ร้อยละ 6 หมายความว่าในช่วงระหว่างปี 2551-2555 การปล่อยก๊าซของญี่ปุ่นจะต้องต่ำกว่าที่ปล่อยเมื่อปี 2533 ร้อยละ 6 ในปัจจุบัน ผู้แทน

ประเทศในที่ประชุม UNFCCC กำลังถกเถียงกันเรื่องเป้าสำหรับช่วงเวลาพันธกรณีช่วงที่ 3 (ปี 2555-2563) หลังจากที่พิธีสารเกียวโตหมดอายุลง

Transaction Costs ต้นทุน

ต้นทุนหมายถึงต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโครงการ CDM และการติดตามและพิสูจน์ยืนยันการลดการปล่อยก๊าซหรือการเก็บกักคาร์บอน (sequestration) ที่บรรลุได้ในช่วงระยะเวลาออกเครดิต ต้นทุนรวมถึงค่าใช้จ่ายอย่างการเตรียมเอกสารออกแบบโครงการ ซึ่งส่วนใหญ่จะทำโดยบริษัทที่ปรึกษา และการศึกษาข้อมูลฐานด้วย

Unilateral CDM โครงการ CDM แบบฝ่ายเดียว

โดยทั่วไปแล้ว โครงการ CDM จะต้องมีการประเทศจากประเทศในภาคผนวก 1 ของพิธีสารเกียวโตเข้าร่วมเพื่อที่จะได้มีเงินทุนและเทคโนโลยีเพิ่มเติม แต่ทว่า การตัดสินใจโดยคณะกรรมการบริหารได้ชี้ว่า โครงการหนึ่งๆ ไม่จำเป็นต้องมีส่วนร่วมโครงการจากประเทศในภาคผนวก 1 ในขั้นตอนการขึ้นทะเบียนก็ได้ นั่นหมายความว่า ประเทศนอกภาคผนวก 1 (ประเทศกำลังพัฒนา) สามารถดำเนินโครงการ CDM โดยลำพังได้

United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC) อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

UNFCCC เป็นอนุสัญญาระหว่างประเทศที่ออกเมื่อปี 2535 ณ กรุงริโอเดจาเนโร เพื่อรักษาระดับความเข้มข้นของก๊าซเรือนกระจกในชั้นบรรยากาศ แต่ตัว UNFCCC เองไม่ได้กำหนดว่าใครควรจะลดก๊าซเรือนกระจกภายในเมื่อไร การกำหนดเช่นนั้นทำโดยพิธีสารเกียวโตซึ่งออกเมื่อปี 2540 เพื่อให้การลดการปล่อยก๊าซเป็นเรื่องที่มีผลผูกมัดตามกฎหมาย UNFCCC มีสำนักเลขานุการอยู่ในเมืองบอนน์ ประเทศเยอรมัน การประชุมที่เกี่ยวข้องกับ UNFCCC จึงเกิดขึ้นที่เมืองบอนน์

Validation การตรวจสอบรับรอง

โครงการหนึ่งๆ จะได้รับการอนุมัติเป็นโครงการ CDM ได้จะต้องได้รับการตรวจสอบรับรองโดยหน่วยงานที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ตรวจสอบ (เรียกเป็นทางการว่า “หน่วยงานปฏิบัติการที่ได้รับมอบหมายในการตรวจสอบ” หรือ DOE) ผู้ตรวจสอบจะตรวจสอบว่าโครงการ CDM นั้นเป็นไปตามเกณฑ์หรือไม่ เช่น ตรวจสอบเรื่องปริมาณลดลงที่ได้เพิ่มเติม

Verification การพิสูจน์ยืนยัน

การพิสูจน์ยืนยันเป็นกระบวนการที่ดูแลให้โครงการ CDM ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกตามที่ระบุไว้ในเอกสารออกแบบโครงการ เช่นเดียวกับในกระบวนการตรวจสอบ กระบวนการนี้ทำโดยหน่วยงานปฏิบัติการที่ได้รับมอบหมายในการตรวจสอบ